

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 16 – 17 listopada 2018
na kierunku „leśnictwo” prowadzonym przez
Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce
Politechniki Białostockiej

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	11
Dobre praktyki	12
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	19
Dobre praktyki	20
Zalecenia	20
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	21
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	21
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	24
Dobre praktyki	24
Zalecenia	24
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	25
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	29
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	34

Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	37
Dobre praktyki	37
Zalecenia	37
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	38
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	38
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
5.Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	40
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska, członek PKA

Członkowie:

1. prof. dr hab. inż. Zbigniew Sierota, ekspert PKA
2. dr hab. inż. Jerzy Skrzyszewski, ekspert PKA
3. mgr Karolina Martyniak, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. mgr Marta Jankowska, ekspert ds. pracodawców
5. Adrianna Czarnecka, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „leśnictwo” prowadzonym przez Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce Politechniki Białostockiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019.

PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Podczas poprzedniej oceny Prezydium PKA Uchwałą Nr 442/2012 z dn. 11.10.2012 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „leśnictwo” wydało ocenę pozytywną. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny, została opisana w punkcie 5 raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (ZO PKA) został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi w: przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny, zintegrowanym systemem informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, portalem „Wybierz Studia” oraz stroną internetową Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	„leśnictwo”	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne / niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina - nauki leśne dyscyplina - leśnictwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	210 ECTS (7 semestrów)	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	<i>gospodarowanie na obszarach przyrodniczo cennych</i>	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	62	130
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	2809 godzin	-

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	w pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

W misji Uczelni Politechnika Białostocka określana jest jako największa uczelnia techniczna w regionie północno-wschodniej Polski, współpracująca z różnymi podmiotami między innymi o zasięgu regionalnym. Uczelnia określa siebie jako centrum techniczne i technologiczne regionu. Strategia Uczelni zawiera szczegółowe zasady realizacji postawionych celów zbieżnych z misją Uczelni. W celach strategicznych wymienia się: intensyfikację rozwoju naukowego pracowników; rozwój badań naukowych i komercjalizację ich wyników; wzrost jakości kształcenia; budowanie marki Uczelni jako lidera integracji środowisk naukowych, biznesowych i samorządowych północno-wschodniej Polski. W dokumencie (Uchwała Senatu PB Nr 158/XII/XIV/2013 z dnia 4.07.2013 r.) - określającym cele strategiczne na kadencję 2012-2016 z perspektywą do 2020 roku, widoczny jest wyraźne akcentowany związek rozwoju Uczelni z rozwojem regionu. W działaniu operacyjnym w obszarze dotyczącym zwiększenia intensywności pozyskania środków zewnętrznych, wymienia się działania związane z dalszym rozwojem infrastruktury dydaktyczno-naukowej, między innymi, w Zamiejscowym Wydziale Leśnym (ZWL). Należy uznać, że koncepcja kształcenia na kierunku „leśnictwo” jest zgodna z celami strategicznymi Politechniki Białostockiej, a głównie z rozwojem i umocnieniem pozycji Politechniki Białostockiej jako uczelni technicznej ukierunkowanej na potrzeby regionu.

Misja i strategia Wydziału jest bardziej aktualna niż analogiczne dokumenty Uczelni, gdyż została sformułowana na lata 2016-2020 z perspektywą roku 2025 a przyjęta Uchwałą nr 1 Rady Zamiejscowego Wydziału Leśnego Politechniki Białostockiej w Hajnówce z dnia 11.01.2017 roku. W misji i celach strategicznych Wydziału zwraca się uwagę między innymi na: edukację umożliwiającą absolwentom sprostać wymogom społecznym i gospodarczym oraz dostosowanie poziomu ich wykształcenia do potrzeb rynku pracy w północno-wschodnim regionie Polski; prowadzenie badań naukowych związanych głównie z eksploracją bogactw Puszczy Białowieskiej, ochroną zasobów przyrody i zrównoważoną gospodarką leśną, zagospodarowaniem produktów leśnych oraz na współpracę z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą i otoczeniem społeczno-gospodarczym w regionie.

Koncepcja ocenianego kierunku mieści się w przyjętych przez Uczelnię i Wydział celach, misji i strategiach działania. Dodatkowo, w zakresie działań organizacyjnych zwraca się uwagę na konieczność rozbudowy infrastruktury dydaktyczno-naukowej służącej rozwojowi Wydziału Leśnego.

W koncepcji kształcenia oraz w jej realizacji i planach rozwoju są uwzględniane skutki umiędzynarodowienia procesu kształcenia, głównie w zakresie prowadzonych badań. Wydział wraz z Instytutem Badawczym Leśnictwa w Sękocinie Starym współorganizował międzynarodowe seminaria naukowe, m.in.: COST Action FP1401 GLOBAL WARNING Training School „Fungal taxonomy and fungal identification using traditional techniques”

(2016 r.) i COST Action FP1406, „Pine pitch canker – strategies for management of *Gibberella Circinata* in greenhouses and forests” (PINESTRENGTH) (2018 r.). Studenci są zaangażowani w organizację konferencji i seminariów oraz aktywnie w nich uczestniczą. W ramach działań związanych z wymianą studentów zorganizowano na Wydziale Szkoły Letnie: Summer Academy (w latach 2013-2015) wspólnie w układzie trójstronnym z partnerami z Białorusi i Niemiec, a w roku 2013 również z partnerem rosyjskim w Permie.

Wyrazem wykorzystania doświadczenia międzynarodowego w sposób bezpośredni jest obecność w kadrze Wydziału profesora z Białorusi, który wcześniej pracował na Wydziale Leśnym Państwowego Uniwersytetu Technologicznego w Mińsku. Na Wydziale był również zatrudniony na stanowisku profesora wizytującego profesor z Uniwersytetu Missisipi. Z wizytami goszczą również profesorowie i doktorzy z uczelni zagranicznych w ramach wymiany Erasmus+/Erasmus KA107 (Argentyna, Belgia, Estonia, Hiszpania, Litwa, Portugalia, Rumunia, Turcja, Włochy). Dodatkowo w ramach współpracy Wydział odwiedzają nauczyciele akademicki z USA, Rosji i Białorusi. Umożliwia to pozyskanie przez studentów w bezpośredni sposób informacji związanych z funkcjonowaniem szeroko rozumianego leśnictwa z różnych krajów świata.

W procesie ustalania koncepcji kształcenia i planowaniu jej rozwoju władze Wydziału uwzględniają głosy zarówno interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych. Wśród partnerów Wydziału znajdują się m.in.: Instytut Badawczy Leśnictwa w Sękocinie Starym, Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Instytut Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku, Nadleśnictwa: Hajnówka, Rutka, Browsk, Białowieża, Bielsk Podlaski i Żednia, Ekoherba, Greenvit, IKEA Industry Poland Sp. z o. o. Oddział Orla, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Hajnówce, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Hajnówce, WOJMAR - spółka komandytowa, Instytut Kronenberga, Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. Prof. Witolda Sławińskiego, Technikum Leśne w Białowieży, Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu, miasto Hajnówka, powiat hajnowski.

W celu zapewnienia współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w zakresie doskonalenia i weryfikacji efektów kształcenia, na mocy Uchwały nr 1 z dnia 17.12.2013 r. Rady Wydziału powołano Radę Programową. Głównymi zadaniami Rady Programowej są: ocena i aktywny udział w modyfikacji programów kształcenia programów kształcenia pod kątem potrzeb rynku pracy, opiniowanie programu praktyk i staży, współpraca w zakresie realizowanych prac dyplomowych i inicjowanie wspólnych prac badawczych. Do raportu samooceny dołączono protokoły z zebrań Rady Programowej kierunku „leśnictwo”, które odbyły się 16.05.2014 r. i 20.04.2018 r. W zebraniach brali udział pracownicy Wydziału oraz interesariusze zewnętrzni (pracownicy Państwowego Gospodarstwa Leśnego - Lasy Państwowe, władze samorządowe, nauczyciel technikum leśnego, przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego). Władze Wydziału przedstawiły aktualną sytuację Wydziału w aspekcie dydaktycznym, naukowym i organizacyjnym oraz zakres współpracy z przemysłem (aplikacje, ekspertyzy). Przedstawiciel studentów przedstawił pozaprogramową działalność naukową w ramach kół naukowych oraz udział w inicjatywach promocyjnych Wydziału (otwarte warsztaty zielarskie, Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki). Z analizy przedstawionych sprawozdań z zebrań Rady Programowej wynika, że dyskusja na temat koncepcji kształcenia i programu studiów była merytoryczna i konstruktywna. Zaopiniowano zmiany nazw przedmiotów, zakresu przekazywanych treści oraz liczby i proporcji godzin poszczególnych typów zajęć (wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia terenowe) w ramach przedmiotów. Ze strony pracowników PGL LP pojawiły się propozycje organizacji zajęć praktycznych/terenowych.

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z Nauczycielami wskazali oni na praktykę dyskusowania ze studentami studiów niestacjonarnych programu przedmiotów. Studenci niestacjonarni, w dużej mierze pracujący w gospodarstwach leśnych lub w firmach z otoczenia oceniają przydatność zakresu tematycznego przedmiotów konfrontując go z realnymi problemami zawodowymi. Wnioski z tych dyskusji są uwzględniane przez prowadzących.

Należy zatem stwierdzić, że koncepcja kształcenia w sposób bezdyskusyjny wpisuje się we współpracę z lokalnymi przedsiębiorstwami i jednostkami Lasów Państwowych działających w regionie Polski Północno-Wschodniej. Stała współpraca władz Wydziału z instytucjami i przedsiębiorstwami branżowymi, a także z Samorządem Studentów umożliwia monitorowanie jakości kształcenia i wprowadzanie zmian w programach nauczania, obsadzie kadrowej zajęć dydaktycznych, a także korekty dotyczące efektów kształcenia, planu i programu studiów. Jednym z efektów tej współpracy jest wypracowanie nowego programu na kierunku „leśnictwo” o profilu praktycznym.

Koncepcja kształcenia realizowana na ZWL (efekty kształcenia, program studiów, organizacja procesu kształcenia) jest tradycyjna i typowa dla kierunku „leśnictwo”. Program studiów zarówno dla profilu ogólnoakademickiego (II-IV rok studiów) jak i praktycznego (I rok) uwzględnia wszystkie tradycyjne treści niezbędne do wykonywania zawodu leśnika, takie jak: hodowla, urządzenie, ochrona, użytkowanie i transport, siedliskoznawstwo, inżynieria, geodezja i kartografia, gospodarka łowiecka, dendrometria, nauka o produktywności, ekonomika. Specyfikę kierunku „leśnictwo” na ZWL charakteryzuje przypisana mu specjalność - „Gospodarowanie na obszarach przyrodniczo cennych”. Specjalność ta decyduje o oryginalności koncepcji kształcenia, związanej z przyrodniczo cennym obszarem Puszczy Białowieskiej i pozaprodukcyjnymi funkcjami lasu.

1.2.

Plany rozwoju koncepcji kształcenia uwzględniają postęp naukowy głównie w zakresie tych badań, które są prowadzone na Wydziale. Badania naukowe o znaczeniu priorytetowym dla Wydziału koncentrują się głównie na wykorzystaniu ubocznych produktów leśnych i pozaprodukcyjnego wykorzystania lasu oraz turystyki leśnej. Głównymi kierunkami badawczymi realizowanymi przez nauczycieli na kierunku leśnictwo są prace badawcze związane z: identyfikacją metabolitów wtórnych w roślinach naczyniowych i grzybach poliporoidalnych z obszaru Puszczy Białowieskiej, alternatywnymi metodami pozyskiwania substancji żywicznych z drewna drzew iglastych, identyfikacją morfologiczną i taksonomiczną grzybów poliporoidalnych, aktywnością biologiczną wyciągów z grzybów i roślin, pozyskiwaniem ubocznych produktów leśnych, np. miodu i alternatywnych metod jego przetwarzania oraz ochroną przyrody na obszarach leśnych. Realizowane projekty badawcze to: „Badania nad składem chemicznym i mechanizmami działania przeciwnowotworowego ekstraktów z pączków brzozy białej i wyizolowanych z nich substancji” i „Study of Species Interactions in Unique Ecosystem, Bialowieza Forest” - projekt realizowany we współpracy z Uniwersytetem Mississippi (USA) dotyczący badań różnorodności biologicznej oraz interakcji zachodzących w unikatowym środowisku roślin, grzybów i porostów występujących w Puszczy Białowieskiej. Wymieniany jest również projekt w ramach konkursu Inkubator Innowacyjności+, administrowany przez Instytut Innowacji i Technologii pod tytułem: „Weryfikacja polowa kompozycji roślinnej do profilaktyki i leczenia zgnilca złośliwego pszczoł”. W ramach dotacji statutowej realizowane są badania pt.: „Identyfikacja metabolitów wtórnych w roślinach naczyniowych i grzybach z terenu Puszczy Białowieskiej”. W 2018 r. Wydział był organizatorem piątej edycji konferencji „Turystyka na obszarach

przyrodniczo cennych” oraz seminarium naukowego „Grzyby przyszłością medycyny”. W ramach przedstawionej problematyki badawczej Pracownicy Wydziału mają znaczące osiągnięcia (kontakty i publikacje) o znaczeniu międzynarodowym. Wydział ma do dyspozycji nowoczesną a nawet unikalną bazę badawczą umożliwiającą prowadzenie badań na poziomie światowym. Dodatkowym impulsem zwiększającym aktywność badawczą jest efektywna współpraca z ośrodkami krajowymi (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu i Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) i zagranicznymi (Uniwersytet na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju w Eberswalde, Białoruski Państwowy Uniwersytet Technologiczny w Mińsku, Instytut Lasu Białoruskiej Akademii Nauk, Instytut Botaniki Eksperymentalnej im. W. F. Kuprevivha Białoruskiej Akademii Nauk, Permski Uniwersytet Państwowy, Instytut Lasu w Pietrozawodzku, Uniwersytet Missisipi, Uniwersytet w Houston-Downtown, Narodowe Centrum Produktów Naturalnych).

W części opartej na badaniach naukowych proces kształcenia jest związany z wykorzystaniem przyrodniczo cennych zasobów leśnych regionu do celów turystycznych, pozyskania surowców dla potrzeb przemysłu farmaceutycznego i spożywczego. Działalność naukowa Wydziału obejmuje natomiast w niewielkim zakresie badania w specjalnościach typowych dla zawodu leśnika takich jak np.: ochrona lasu, hodowla lasu, urządzenie lasu, nauka o produktywności, inżynieria leśna, hydrologia leśna, maszynoznawstwo leśne, użytkowanie lasu, ekonomika leśnictwa. W tym kontekście zmiana profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny jest korzystna, gdyż wiąże się z pełniejszym wykorzystaniem praktyków w procesie kształcenia. Należy jednak zaznaczyć, że tylko rozwijanie badań w typowych dla nauk leśnych specjalnościach gwarantuje możliwość dostosowania procesu kształcenia do współczesnych osiągnięć nauki a nie tylko do lokalnych rozwiązań, lokalnej specyfiki i utartych schematów postępowania. Brak wymienionych badań ogranicza możliwość rozwoju koncepcji kształcenia w pełnym zakresie na kierunku leśnictwo.

Opinię tą łagodzi przegląd osiągnięć poszczególnych nauczycieli, gdyż w opisach ich sylwetek z reguły znajdują się aktywności (związane z badaniami, lub doświadczeniem spoza uczelni), które korespondują z treściami prowadzonych przedmiotów. Również tematyka prac dyplomowych jest związana z dyscypliną leśnictwo.

Wyniki prowadzonych badań wykorzystywane są w procesie kształcenia między innymi w opracowaniu pomocy dydaktycznych, jak np. skrypt autorstwa jednego z zatrudnionych w ZWL profesorów pt. "Doradztwo w działalności turystycznej", Wyd. EkoPress, Białystok 2014.

1.3.

Na kierunku „leśnictwo” w roku akademickim 2018/2019, Wydział prowadzi studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia o profilu ogólnoakademickim (semestry 3-7) i praktycznym (semestry 1 i 2) w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych. Studia kończą się tytułem zawodowym inżyniera.

Kierunkowe efekty kształcenia określone dla profilu ogólnoakademickiego studiów I stopnia są zgodne z opisem efektów właściwym dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz spójne z efektami obszarowymi w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, gdyż odnoszą wskazany w nich zakres wiedzy do dziedziny naukowej nauki leśnej i zagadnień dyscypliny leśnictwo (znajdujących się w tym obszarze) - w tym jej teoretycznych aspektów, a opis umiejętności wiąże się z kompetencjami inżynierskimi w zakresie leśnictwa, profilując właściwie charakterystyki drugiego stopnia PRK. Liczba efektów kształcenia wynosi w zakresie: wiedzy – 22, umiejętności – 18 oraz kompetencji społecznych

– 8. Ich uzyskanie pozwala na rozpoczęcie aktywności zawodowej w podmiotach gospodarczych i administracji lub podjęcie studiów II stopnia. Absolwent jest również przygotowany do prowadzenia badań. Przyjęte efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają niezbędny zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koniecznych do wykonywania zawodu leśnika. Efekty kierunkowe uwzględniają wszystkie kompetencje inżynierskie.

Kierunkowe efekty kształcenia dla profilu praktycznego uwzględniają charakterystyki drugiego stopnia PRK jak również określone dla kwalifikacji obejmujących kompetencje inżynierskie ujęte w Rozporządzeniu MNiSzW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8. Liczba efektów kształcenia wynosi w zakresie: wiedzy – 15, umiejętności – 18 oraz kompetencji społecznych – 3. Ich uzyskanie pozwala na rozpoczęcie aktywności zawodowej w podmiotach gospodarczych i administracji lub podjęcie studiów II stopnia. Absolwent jest również przygotowany do prowadzenia prac wdrożeniowych. Przyjęte dla tego profilu efekty kształcenia są również sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Karty przedmiotów zawierają wykaz od 4 do 8 efektów przedmiotowych wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych. Treści tych zapisów są zbieżne, stąd należy ocenić, że efekty kształcenia określone dla poszczególnych przedmiotów są spójne z efektami kierunkowymi. Efekty kształcenia dla poszczególnych modułów kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Sposób formułowania efektów przedmiotowych jest precyzyjny i odpowiada warunkom prowadzenia studiów, stąd należy ocenić, że są one realne do osiągnięcia. Postawione wymagania z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych stawiane studentom dają możliwość sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia. W zbiorze efektów kształcenia ujęto właściwie sformułowane efekty w zakresie znajomości języka obcego. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są zgodne. Efekty kształcenia zdefiniowane dla praktyk zawodowych są spójne z efektami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony

Koncepcja ocenianego kierunku mieści się w przyjętych przez Uczelnię i Wydział celach, misji i strategiach działania. Dodatkowo, w zakresie działań organizacyjnych zwraca się uwagę na konieczność rozbudowy infrastruktury dydaktyczno-naukowej służącej rozwojowi Wydziału Leśnego.

Zespół Oceniający dostrzega efektywną współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Stała współpraca władz Wydziału z instytucjami i przedsiębiorstwami branżowymi, a także z Samorządem Studentów umożliwia monitorowanie jakości kształcenia i wprowadzanie zmian w programach nauczania, obsadzie kadrowej zajęć dydaktycznych, a także korekty dotyczące efektów kształcenia, planu i programu studiów.

Wydział posiada wyraźnie wyodrębnioną specyfikę badawczą i posiada w tym zakresie znaczne osiągnięcia. W części opartej na tych badaniach naukowych proces kształcenia jest związany z wykorzystaniem przyrodniczo cennych zasobów leśnych regionu do celów turystycznych, pozyskania surowców dla potrzeb przemysłu farmaceutycznego i spożywczego. W tym zakresie wyraźnie widoczne są również efekty umiędzynarodowienia.

Kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają niezbędny zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koniecznych do wykonywania zawodu leśnika.

Słabe strony

Działalność naukowa Wydziału obejmuje w niewielkim zakresie badania w specjalnościach typowych dla zawodu leśnika takich jak np.: ochrona lasu, hodowla lasu, urządzenie lasu, nauka o produktywności, inżynieria leśna, hydrologia leśna, maszynoznawstwo leśne, użytkowanie lasu, ekonomika leśnictwa. W tym kontekście zmiana profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny jest korzystna, gdyż wiąże się z pełniejszym wykorzystaniem praktyków w procesie kształcenia. Należy jednak zaznaczyć, że rozwijanie badań w typowych dla nauk leśnych specjalnościach gwarantuje możliwość dostosowania procesu kształcenia do współczesnych osiągnięć nauki a nie tylko do lokalnych rozwiązań, lokalnej specyfiki i utartych schematów postępowania. Brak wymienionych badań w pewien sposób ogranicza możliwość rozwoju koncepcji kształcenia w pełnym zakresie na kierunku leśnictwo.

Dobre praktyki

Zalecenia

Zaleca się uwzględnienie w zakresie badań szerszego spektrum specjalności typowych dla zawodu leśnika takich jak np.: ochrona lasu, hodowla lasu, urządzenie i użytkowanie lasu,

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Jednostki dydaktyczne (przedmioty, moduły zajęć) w ramach planu studiów wyodrębniono prawidłowo. Są to typowe dla kierunku „leśnictwo” treści kształcenia, które wymieniono wcześniej w opisie kryterium pierwszego (punkt 1.1.). Wskazano moduły zajęć powiązane z badaniami prowadzonymi w jednostce. Nie można jednak do tej grupy zaliczyć takich przedmiotów jak: Ekonomia, Ochrona Lasu, Zarządzanie publiczne, Hodowla Lasu I i II, Selekcja nasiennictwo i szkółkarstwo, Dendrometria, Ekonomia Leśnictwa, Urządzanie Lasu. Wymóg przyporządkowania 50% punktów ECTS do przedmiotów związanych z prowadzonymi w jednostce badaniami nie jest spełniony, gdyż wynosi ok. 30%. Sekwencję (następstwo) przedmiotów zaplanowano prawidłowo na obu formach kształcenia. Wymiar godzinowy zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych wynosi 2400 godzin, niestacjonarnych 1550 (65%). Zajęcia odbywają się w ramach trafnie dobranych i zróżnicowanych form zajęć: wykładów, ćwiczeń laboratoryjnych, projektowych, ćwiczeń w pracowniach specjalistycznych oraz terenowych. Ćwiczenia obejmują 1350 (870 studia niestacjonarne) godzin, co stanowi 56% planu. Program studiów uzupełnia praktyka zawodowa w wymiarze minimum 4 tygodni (na obu formach kształcenia). Wymienione proporcje godzinowe wskazują na przewagę zajęć praktycznych i są prawidłowe dla kierunku

leśnictwo. Nakład pracy własnej studenta oszacowano dla poszczególnych przedmiotów na 100-300% godzin bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, co stanowi od 30 do 90 godzin. W sylabusach przypisano każdemu przedmiotowi wymiar godzinowy konsultacji. Wymiar pracy własnej studenta jest związany z szacowaną trudnością danego przedmiotu. Należy ocenić, że oszacowanie czasu pracy koniecznej do osiągnięcia efektów kształcenia modułów zajęć jest prawidłowy z wyjątkiem 4 tygodniowej praktyki zawodowej. Nakład pracy w przypadku praktyki oszacowano na 3 punkty ECTS, powinno być natomiast 5-6 punktów. Wątpliwości budzi również brak godzin pracy własnej w kształceniu językowym (poziom B2). Takie rozwiązanie trudno pogodzić z możliwością uzyskania przez studentów efektów kształcenia zapisanych w kartach języka angielskiego i rosyjskiego. Należy podkreślić, że zakładane efekty kształcenia językowego są ambitne i ze wszech miar pożądane, natomiast trudne do osiągnięcia tylko w czasie przeznaczonym na planowe zajęcia. Dodanie przynajmniej 1 punktu ECTS - dla pracy własnej - w ostatnim semestrze (kończącym się egzaminem) byłoby pożądane. W planie studiów znajdują się przedmioty Hodowla Lasu I (treści odpowiadają ogólnej hodowli lasu) i Hodowla Lasu II (treści odpowiadają szczegółowej hodowli lasu). Oba przedmioty mają przydzieloną taką samą liczbę godzin - 60 (i ECTS - 4). Biorąc pod uwagę zakres przekazywanych treści, wymiar godzinowy Hodowli Lasu II powinien być wyraźnie większy. Jeszcze bardziej nieprawidłowość ta jest widoczna na wprowadzonym od 2018/2019 roku profilu praktycznym. W planie studiów na tym profilu Hodowla Lasu II ma nawet o 5 godzin mniej niż Hodowla Lasu I (przy tej samej liczbie punktów ECTS). Jedną z ważniejszych pozaprodukcyjnych funkcji lasu jest funkcja wodochronna, natomiast oferowany w programie studiów przedmiot Hydrologia nie zawiera treści związanych z Hydrologią leśną. Należy dołożyć starań aby wykluczyć powtarzające się treści w programach przedmiotów np. w treściach przedmiotu Zagrożenia cywilizacyjne pojawia się temat pt. Przewidywanie następstw zmian klimatycznych i łagodzenie efektów globalnego ocieplenia. Podobne zagadnienie jest omawiane na wykładach z Propedeutyki Leśnictwa. Treści programowe są spójne z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku.

Formy zajęć odpowiadają deklarowanym efektom kształcenia. Te z zakresu wiedzy są realizowane na wykładach a z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych na ćwiczeniach. Ćwiczenia odbywają się w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych i w naturalnym środowisku pracy (ćwiczenia terenowe). Bardzo ważną formą zajęć na kierunku leśnictwo są ćwiczenia terenowe. Ich wymiar godzinowy w planie studiów jest niewielki (na profilu ogólnoakademickim ok. 6%, na praktycznym ok. 10%). Podczas spotkania z nauczycielami wyjaśniono, że kompleksy leśne są położone w tak bliskim sąsiedztwie Wydziału, że część ćwiczeń i zajęć projektowych tam się właśnie odbywa. Studenci potwierdzili podczas spotkania z ZO PKA czynny udział w ćwiczeniach i zajęciach terenowych, które bardzo aktywizują ich do samodzielnej pracy i sprzyjają ich rozwojowi.

Metody kształcenia są uzależnione przede wszystkim od treści i specyficznych cech przedmiotu, środków dydaktycznych, form organizacyjnych (np. ćwiczenia w pomieszczeniach zamkniętych i terenowe) i celów. Wymienione czynniki są widoczne w kartach przedmiotów. Stosowane metody nie zostały tam jednak opisane. Podczas hospitacji wykorzystywane były metody werbalne (podające), laboratoryjne, praktyczne, problemowe, seminaryjne. Zastosowane metody były trafnie dobrane, specyficzne i różnorodne. Umożliwiają one osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Należy sądzić, że przy odpowiednim zaangażowaniu prowadzących i studentów są one skuteczne. Stosowane w ramach zajęć metody, wykorzystujące: pomiar, waloryzację, obiektywizację oraz projekty, sprawozdania i prace dyplomowe przygotowują do prowadzenia badań.

Praktyka kierunkowa jest integralną częścią planu studiów, jest opracowana karta przedmiotu oraz Regulamin praktyk zawodowych dla kierunku Leśnictwo, zatwierdzone uchwałą nr 3 Rady Wydziału z dnia 15.06.2012 roku. Zgodnie z kartą przedmiotu, praktyka realizowana jest po VI semestrze w wymiarze 360 godzin, a jej zaliczenie jest obowiązkowe. Wydział prowadzi bazę zakładów pracy, instytucji i przedsiębiorstw krajowych, w których studenci odbywają praktyki. Z zestawienia okazanego Zespołowi Wizytującemu wynika, że największą ilość praktyk odbywa się w nadleśnictwach, następnie w instytutach badawczych związanych z leśnictwem (w Białowieży i Sękocinie Starym), w gospodarstwach szkółkarskich, parkach narodowych, zakładach usług leśnych, jednostkach samorządu terytorialnego oraz w Biurze Urządzania lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Białymstoku – razem ponad 30 instytucji. Studenci ZWL muszą odbyć w trakcie studiów, co najmniej jedną praktykę w wymiarze minimalnym czterech tygodni. Dobór miejsc praktyk jest prawidłowy i pozwala na osiągnięcie przez studentów założonych efektów kształcenia. Wątpliwości budzi jedynie propozycja wyboru jednostki naukowej związanej z leśnictwem jako miejsca odbywania praktyki w programie kształcenia o profilu praktycznym uruchomionym od roku akademickiego 2018/2019. Biorąc pod uwagę liczbę studentów dostępność miejsc praktyk nie budzi zastrzeżeń.

Z dokumentacji okazanej Zespołowi, poddano analizie program praktyk zawodowych dla studentów III roku Leśnictwa Zamiejscowego Wydziału Leśnego PB w Hajnówce. Z treści wynika, że zadaniem praktyki zawodowej jest zapoznanie studentów ze strukturą organizacyjną zakładu, zakresem prac oraz procesami technologicznymi wynikającymi z profilu produkcyjnego lub usługowego danego zakładu. Wymieniono zadania praktyki w zależności od specyfiki zakładu, które powinny obejmować konfrontację wiadomości teoretycznych zdobytych w trakcie nauki z ich praktycznym zastosowaniem w działalności zawodowej. Zadania wykonywane powinny dotyczyć zagadnień: gospodarka nasienna, szkółkarstwo, odnowienie naturalne i sztuczne, pielęgnowanie lasu, przeciwpożarowa ochrona lasu, turystyczne zagospodarowanie lasu, szkodnictwo leśne, prognozowanie stopnia zagrożenia drzewostanów ze strony szkodników owadzych, występujących na danym terenie w okresie letnim, zwalczanie chorób grzybowych, technologie stosowane przy pozyskiwaniu, zrywce i wywozie drewna w cięciach rębnych i pielęgnacyjnych, zapoznanie się z ogólnym mechanizmem funkcjonowania systemu decyzyjnego samorządów lokalnych i procedurami przygotowywania oraz wydawania stosownych decyzji dotyczących gospodarki leśnej, zapoznanie z zasadami organizacji pracy i wykorzystania środków produkcji i realizacji procesów technologicznych w produkcji leśnej oraz zasad funkcjonowania firm z zakresu leśnictwa. Pewnym mankamentem jest brak programów praktyk z wyszczególnionymi zadaniami zawodowymi zależnymi od profilu przedsiębiorstw/instytucji, w których odbywają się praktyki.

Według dołączonego do Raportu samooceny planu zajęć, ćwiczenia na studiach stacjonarnych prowadzone są w grupach 10-15 osobowych. Na studiach niestacjonarnych w grupach 11-15 osobowych. Informacje te potwierdzono w trakcie hospitacji zajęć. Liczebność grup jest prawidłowa, zgodna z formą zajęć i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na studiach stacjonarnych zajęcia zostały zaplanowane w blokach 2 godzinnych z 15 minutowymi przerwami. Zajęcia nie trwają dłużej niż do godziny 19.15 a zwykle kończą się przed godziną 17-tą. Plan studiów daje czas na pracę własną, ćwiczenia terenowe i realizację pracy dyplomowej. Na studiach niestacjonarnych zajęcia rozpoczynają się w piątek od godziny 15-tej. W sobotę trwają do godziny 20.05 a w niedzielę kończą się ok. 15-tej. Zasady higieny procesu nauczania w obu formach kształcenia są zachowane. Studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą planu studiów i harmonogramu zajęć. Podkreślali, że

zajęcia dydaktyczne są planowane z uwzględnieniem ich oczekiwań oraz z zachowaniem dogodnych warunków do nauki.

Na kierunku „leśnictwo” ZWL nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość.

Czas przewidziany na realizację treści kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów jest wystarczający do ich osiągnięcia zarówno w skali całego programu jak i poszczególnych przedmiotów z wyjątkiem wspomnianego już przedmiotu Hodowla Lasu II.

Proponowane w kartach przedmiotów treści kształcenia są zgodne z aktualnym stanem wiedzy. Literatura wskazana w sylabusach przedmiotów jest aktualna. W pojedynczych przypadkach są to pozycje sprzed 2000 roku, ale większość nie jest starsza niż 10 lat. Pozycje sprzed 2000 roku zazwyczaj dotyczą podręczników, które nie doczekały się wznowień. Literatura obowiązkowa uwzględnia również artykuły publikowane w czasopismach poświęconych naukom leśnym oraz periodykach branżowych.

Program kształcenia na kierunku „leśnictwo” uwzględnia właściwą liczbę i strukturę zajęć dydaktycznych oraz czas ich trwania, co stwarza możliwość realizacji treści zawartych w programach przedmiotów. Poszczególne zadania dydaktyczne, ich formy i sposoby realizacji są właściwie dobrane i dobrze przypisane do zakładanych efektów kształcenia. Można zatem uznać, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe i formy zajęć tworzą spójną całość. Także w opinii studentów treści kształcenia są ściśle związane z prowadzonym kierunkiem studiów i praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz dobrane tak, aby umożliwić realizację założonych efektów kształcenia i sprostać oczekiwaniom rynku pracy

Na kierunku „leśnictwo” ZWL funkcjonuje jedna specjalność: Gospodarowanie na obszarach przyrodniczo cennych. W programie studiów uwzględniono jednak moduły, pary przedmiotów z jednym do wyboru. Spośród wskazanych nie mogą być uznane jako - do wyboru - następujące pary przedmiotów: „Ochrona środowiska z elementami toksykologii” lub „Chemia środowiskowa”; „Monitoring stanu lasu” lub „Bioindykacja”; „Podstawy prawa i administracji” lub „Prawodawstwo ochrony środowiska”; „Wejście na rynek pracy” lub „Zarządzanie karierą”. Przedmioty w wymienionych modułach nie różnią się ani treścią ani efektami kształcenia (łącznie 11 ECTS). Przedmiot „Techniki prezentacji” nie posiada alternatywnego wyboru (1 ECTS). Seminarium dyplomowe jest prowadzone przez jedną osobę dla wszystkich studentów (1 ECTS). Przedmiotowi Wychowanie fizyczne nie przypisuje się punktów ECTS. Z deklarowanych do wyboru 56 (w tym 15 Praca dyplomowa, 4 język obcy, 3 praktyka zawodowa) punktów ECTS wybór dotyczy 43 punktów, co stanowi 20% programu studiów. „Praktyki zawodowe” oferują natomiast rzeczywisty wybór, ale nie posiadają odrębnie zdefiniowanych zadań zależnie od specyfiki miejsca odbywania praktyki. Podobne uchybienia (związane z możliwością wyboru) zawiera program studiów o profilu praktycznym.

Należy jednak wskazać, że ZWL przywiązuje dużą wagę do indywidualizacji procesu kształcenia. W Strategii Wydziału w obszarze kształcenia wymienia się między innymi następujące działania związane z indywidualizacją procesu kształcenia, wsparciem studentów i rozwijaniem ich poczucia samodzielności i autonomiczności: wnioskowanie o realizację projektów do zewnętrznych źródeł finansowania związanych z kształceniem studentów; wspieranie studenckiego ruchu naukowego; zwiększenie zaangażowania studentów w realizację prac naukowo-badawczych (rozwojem naukowym); aktywna współpraca z samorządem studenckim i wspieranie jego działalności; rozwój wymiany międzynarodowej studentów; promowanie pozanaukowych osiągnięć studentów, w tym artystycznych i sportowych.

Aktywni studenci mogą zdobywać dodatkowe kompetencje w ramach kół naukowych (Leśników, Gospodarowania Środowiskiem i Sylwan). Zaangażowani w działalność w kołach naukowych studenci mają możliwość formułowania i realizowania własnych badań naukowych. Przykładem jest dyplom za zajęcie III miejsca za najlepszy komunikat naukowy wygłoszony na konferencji naukowej na Uniwersytecie Gdańskim oraz publikacja naukowa Tego studenta. Artykuł został opublikowany wspólnie z jednym z pracowników Wydziału w czasopiśmie z listy B.

Studenci o dużych uzdolnieniach i aspiracjach mają możliwość indywidualizacji programu studiów. Student zainteresowany indywidualnym programem studiów, składa pisemny wniosek do Dziekana wydziału. Dziekan ustala szczegółowe zasady studiowania według indywidualnego programu studiów, w tym planu studiów oraz powołuje opiekuna naukowego. Ustala także liczbę punktów ECTS, jaką student zobowiązany jest uzyskać w danym semestrze.

2.2.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych z poszczególnych przedmiotów określony jest w sylabusach oraz jest omawiany na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Dobór metod sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest dostosowany do charakteru przedmiotu i indywidualnych wymagań nauczyciela. W sylabusach przedstawiono tematykę prac etapowych studentów. Podczas wizytacji wybrano do oceny prace etapowe uwzględniając różne ich formy (zał. 3). Były one ocenione z reguły z wykorzystaniem pełnej skali ocen, a uzyskiwane przez studentów wyniki pokazują, że weryfikacja osiągania efektów kierunkowych prowadzona jest rzetelnie i na podstawie jasno określonych zasad i kryteriów. Przy ocenie efektów kształcenia wykorzystuje się różne formy etapowych prac kontrolnych, dostosowanych do specyfiki przedmiotu: zaliczenie - pisemne/ustne, test, projekt, dokumentacja, referat, prezentacja, prowadzenie dyskusji; rozpoznawanie gatunków; wykonanie zadania praktycznego; raport indywidualny z zajęć projektowych. Projekty są często kwalifikowane jako zaliczony/niezaliczony, zaś ocena wynika z powiązanego z nim tematycznie sprawdzianu. Prace kontrolne z wyjątkiem sprawdzianów mogą być indywidualne lub grupowe. Zaliczenie wykładów odbywa się w formie egzaminu: pisemnego (pytania otwarte, test) lub ustnego. Metody sprawdzania i oceny, zawierają ocenę kompleksową i zapewniają sprawdzenie i ocenę wszystkich zakładanych efektów kształcenia na poziomie modułów zajęć. Poszczególnym efektom przedmiotowym przypisana jest metoda oceny stopnia jego osiągania. Formom zajęć przypisany jest udział procentowy w ocenie końcowej. Proces oceny studentów jest prowadzony rzetelnie, natomiast stwierdzono sporadyczny brak przejrzystej dokumentacji procesu weryfikacji efektów kształcenia: ocen podanych na sprawdzianach, informacji zwrotnej dla studenta oraz udokumentowania osiągnięcia efektów z zakresu umiejętności, a szczególnie kompetencji społecznych. Zwłaszcza prace projektowe nie zawsze zawierały informacje zwrotne dla studentów w formie zaznaczenia błędów i wskazania elementów do poprawy. Sprawdziany pisemne zawierają pytania o właściwym poziomie trudności. Odpowiedzi na pytania są oceniane w skali punktowej (co może stanowić informację zwrotną dla studenta, co do zakresu materiału wymagającego poprawy), a ocena końcowa wynika z sumy punktów. Referaty indywidualne i sprawozdania również nie zawsze zawierały komentarze prowadzącego. Podsumowaniem prac kontrolnych jest czasem dyskusja z oceną aktywności, która może stanowić formę przekazania studentom informacji zwrotnej. Prace etapowe, które uzyskały podobne oceny były porównywalne. Zawężenie zakresu ocen (4-5) stwierdzono w niewielu przypadkach. Podczas wizytacji analizowano strukturę ocen końcowych z poszczególnych przedmiotów. Oceny końcowe z większości przedmiotów

zawierały pełną skalę ocen. Specyfika efektów kształcenia części przedmiotów wymaga uwzględnienia metody weryfikacji ich osiągnięcia jaką jest projekt, wykonany na podstawie rzeczywistych założeń projektowych. Potrzebę a jednocześnie brak takiego sprawdzianu umiejętności stwierdzono w przypadku przedmiotów: Selekcja, nasiennictwo i szkółkarstwo; Pozyskiwanie drewna; Urządzanie lasu; Inżynieria leśna; Transport leśny. Na podstawie dokonanej oceny Zespół PKA stwierdza, że system weryfikacji efektów kształcenia obejmujący ocenę poziomu wiedzy nie budzi zastrzeżeń. Trudniej natomiast zidentyfikować sposoby weryfikacji umiejętności, a szczególnie kompetencji społecznych.

Sesja egzaminacyjna jest zorganizowana odpowiednio, terminy egzaminów ustalane są z koordynatorami modułów na początku semestru w porozumieniu z studentami. Czas oczekiwania na informacje dotyczące wyników zaliczeń i egzaminów według studentów jest odpowiedni.

Wg informacji zawartych w programie student otrzymuje Dziennik praktyki z kartami tygodniowymi, którą po wypełnieniu potwierdza opiekun w danym zakładzie pracy. W czasie praktyki, w celu zaliczenia praktyki student wykonuje pracę pisemną liczącą ok. 4 stron związaną z opisem konkretnych problemów danego przedsiębiorstwa, z którymi spotkał się podczas odbywania praktyki np. Problemy nadleśnictw Hajnówka. W dokumentacji zbiorczej praktyk, okazanej podczas wizytacji znalazły się prace studentów opisujące problemy w miejscach odbywania praktyk (jest to weryfikacja zgodna z opisem w karcie przedmiotu). Studenci często wskazują na faktycznie zauważalne problemy i sugerują formę ich rozwiązania, co świadczy o osiągnięciu efektów kształcenia szczególnie w zakresie kompetencji społecznych – np. praca Problemy w przedsiębiorstwie Usług Leśnych DanWood. Autorską ocenę problemów występujących w przedsiębiorstwie oraz propozycję ich rozwiązania można uznać za dobrą praktykę. W okazanej dokumentacji analizowano także Dzienniki praktyk. Dzienniki zawierają opisy zadań zawodowych wykonywanych każdego dnia i studenci wykazują zgodność wykonywanych zadań z programem i profilem studiów (zał. 3). Prace są ocenione, jednak w materiałach przedłożonych przez Uczelnię brak jest podpisu osoby oceniającej, a także opisu kryterium obniżenia oceny, która na ogół obniżona jest o jeden stopień. Praca ta stanowi formę samooceny praktyki przez studenta, oceny miejsca praktyki, wolnych wniosków studenta.

Z informacji uzyskanych podczas spotkania z Opiekunem Praktyk wynika, że nie jest prowadzony monitoring miejsc odbywania praktyk. Jako powód wskazano brak możliwości rozliczania przejazdów samochodem prywatnym używanym do celów służbowych, gdzie przy odbywaniu praktyk w nadleśnictwach, użycie auta jest jedyną możliwą formą dojazdu.

Praktyka zawodowa może zostać zaliczona na podstawie zaświadczenia od pracodawcy. Jako formę zaliczenia w karcie przedmiotu podaje się: w przypadku osób, które były zatrudnione w ramach stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej na podstawie zaświadczenia o zakresie obowiązków powierzonych praktykantowi wystawionego przez pracodawcę. Zaświadczenie zawiera również informację o zajmowanym stanowisku. Studenci zaliczający praktykę w tym trybie pracują w instytucjach związanych z leśnictwem, w tym najczęściej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym - Lasy Państwowe. Uzyskane w ten sposób informacje pozwalają też stwierdzić na jakim poziomie umiejętności wykonywane były czynności i umożliwiają potwierdzenie osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla praktyk. Zaliczenie praktyki odbywa się poprzez wpisanie zaliczenia z wpisem do indeksu w określonych, wskazanych i podanych do wiadomości studentów dniach i godzinach.

Zasady postępowania przy przygotowaniu i obronie pracy dyplomowej w Politechnice Białostockiej reguluje Zarządzenie Rektora PB nr 735 z dnia 24.11.2017 r. Rada Wydziału uchwałą nr 4 z dnia 17.04.2015 r. przyjęła szczegółowe zasady procesu dyplomowania na

Wydziale. W uchwale określono wymagania stawiane pracom dyplomowym inżynierskim. Charakter prac dyplomowych ograniczono do projektu inżynierskiego. Warto rozszerzyć o inne formy np. inwentaryzacja, ekspertyza, monitoring. Zwłaszcza, że ocenione podczas wizytacji prace dyplomowe miały właśnie taki charakter i były to z reguły prace co najmniej dobre. W Zasadach dyplomowania zamieszczono ramy tematyczne prac dyplomowych. Zakres tematyki nie obejmuje wszystkich zagadnień zawartych w programie kształcenia, co potwierdza przedstawiona poniżej analiza tematów prac dyplomowych. Znalazły się natomiast tematy wykraczające poza kierunkowe efekty kształcenia takie jak: „Opracowania projektów stanowisk dydaktycznych związanych z nauczaniem przedmiotów objętych programem studiów” oraz „Opracowania konspektów, programów i innych pomocy multimedialnych w dydaktyce poszczególnych przedmiotów znajdujących się w programie nauczania na kierunkach leśnych”. Program studiów na kierunku leśnictwo przygotowuje tylko częściowo do takich zadań, gdyż nie uwzględnia treści związanych z naukami pedagogicznymi. Tematy prac dyplomowych są zatwierdzane do końca maja na 4 semestrze. Jak podkreśla się w Raporcie Samooceny - tak wczesny termin ich ustalania wynika z faktu, że szereg tematów związanych jest z prowadzeniem okresowych badań terenowych przez dwa sezony. Jest to trudna, ale dobra praktyka podkreślająca wagę prac terenowych służących realizacji tematu. Jest to podejście ze wszech miar właściwe na kierunku „leśnictwo”.

Zgodnie z uchwałą promotorzy i recenzenci prac dyplomowych winni posiadać dorobek naukowy z dyscypliny obejmującej zakresem temat pracy dyplomowej. Ocena prac dyplomowych (zarówno przez promotorów, jak i recenzentów) jest dokonywana na arkuszu recenzji zgodnie z Zarządzeniem Rektora PB 458 z dnia 23.11.2015 r. Podczas oceniania pracy dyplomowej brane są pod uwagę: stopień trudności postawionego zagadnienia; osiągnięcie przez dyplomanta efektów kształcenia przypisanych do pracy dyplomowej; poprawność i poziom rozwiązania problemów z uwzględnieniem stopnia trudności postawionego zagadnienia; systematyczność wykonywania pracy (dotyczy oceny promotora); umiejętność korzystania z literatury i cytowania prac osób trzecich; poprawność językową; strona graficzna. Wersja elektroniczna pracy sprawdzana jest systemem antyplagiatowym „Otwarty System Antyplagiatowy (OSA)”.

W wykazie prac dyplomowych przedstawiono 78 pozycji. Niemal wszystkie mieszczą się w profilu badawczym pracowników Wydziału i korespondują z założoną specjalnością, pozwalają na weryfikację kierunkowych efektów kształcenia. Jednak ZO PKA zauważył, że wyraźnie brakuje prac z zakresu: Gleboznawstwa leśnego, Hydrologii leśnej, Dendrometrii, Nauki o produktywności lasu, Maszynoznawstwa leśnego, Genetyki i selekcji drzew leśnych, Pozyskania drewna, Transportu drewna, Urządzania lasu, Inżynierii leśnej, nielicznie reprezentowane są prace z zakresu szkółkarstwa i cięć pielęgnacyjnych w hodowli lasu. Temat pracy: Ocena efektywności pracy oczyszczalni ścieków w Hajnówce i jej wpływ na jakość wód rzeki Leśna Prawa nie mieści się w zakresie efektów kształcenia kierunku.

Podczas wizytacji oceniono 12 losowo wybranych prac dyplomowych wykonanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Wskazują one na trafność zasad dyplomowania w powiązaniu z efektami kształcenia zakładanymi dla studiów I stopnia kierunku „leśnictwo”. Pozwalają również na weryfikację efektów kształcenia całego toku studiów. Prace inżynierskie wykonywane pod opieką pracowników ZWL mogą być także oceniane przez pracowników naukowych spoza Wydziału, co zapewnia większą bezstronność ocen. Pytania zadawane podczas egzaminu dyplomowego obejmowały zakres tematyczny szerszy niż sama praca. Ocenione prace były na akceptowalnym, zdecydowana większość na dobrym bądź bardzo dobrym poziomie i z reguły prawidłowo ocenione. Prace te weryfikują umiejętności studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia badań i działalności wdrożeniowej.

O wyborze metod weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia decyduje kierownik przedmiotu. Nauczyciele przeprowadzający sprawdzanie i dokonujący oceny osiągnięcia efektów kształcenia są trafnie dobrani do celu, przedmiotu i zakresu oceny. Formy i kryteria weryfikacji efektów kształcenia można znaleźć w kartach przedmiotów, które są ogólnodostępne. Doprecyzowania wymaga, często powtarzająca się (w większości sylabusów) metoda weryfikacji efektu kształcenia - „obserwacja pracy na zajęciach” lub „obserwacja pracy studentów podczas ćwiczeń laboratoryjnych, terenowych”.

W wynikach badań losów absolwentów wskazano, że osiągnięte przez studentów efekty kształcenia w trakcie realizacji programu kształcenia są przydatne w typowych miejscach zatrudnienia absolwentów, ale również wskazano na niską ocenę przez absolwentów stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie wykorzystania metod eksperymentalnych i matematyczno-statystycznych do opisu i analizy zjawisk zachodzących w lasach, co posłużyło do modyfikacji programów.

2.3.

Warunki rekrutacji na pierwszy rok studiów stacjonarnych I stopnia na rok akademicki 2018/2019 określa Uchwała nr 100/VI/XV/2017 Senatu PB z dnia 20.04.2017 r. Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie listy rankingowej kandydatów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym w ramach limitu miejsc. W postępowaniu rekrutacyjnym na pierwszy stopień kierunku leśnictwo brane są pod uwagę wyniki z części pisemnej egzaminu maturalnego z matematyki, fizyki lub chemii lub biologii lub geografii oraz języka obcego nowożytnego. Czynności związane z rekrutacją przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, powołana przez Dziekana. Podczas spotkania ze studentami na pytanie Czy wybrałbyś kierunek leśnictwo gdyby nie był on prowadzony w Hajnówce, większość studentów odpowiedziała że tak. Co świadczy, że kierunek ten jest zgodny z ich zainteresowaniami.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku są realizowane zgodnie z uchwałą Senatu PB nr 498/XXX/XIV/2015 z dnia 29.05.2015 r. oraz uchwałą Rady Wydziału nr 5 z dnia 22.05.2015 r. w sprawie szczegółowej organizacji procesu potwierdzania efektów uczenia się. Potwierdzenia efektów kształcenia można wykonać w zakresie nie większym niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć programu danego kierunku studiów. W celu potwierdzenia efektów uczenia Dziekan powołuje komisję, w skład której wchodzi co najmniej 3 nauczycieli akademickich. Decyzje o przyjęciu na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia podejmuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna na podstawie rankingu kandydatów oraz oceny komisji weryfikującej. Osoby podejmujące studia na podstawie oceny efektów uczenia się odbywają studia wg indywidualnych planów studiów pod opieką opiekuna naukowego wyznaczonego przez Dziekana. Dokumenty związane z postępowaniem kwalifikacyjnym i procesem uznawania efektów są zrozumiałe kompletne i dostępne na stronie internetowej Uczelni i Wydziału. Zasady dają możliwość identyfikacji efektów kształcenia oraz kwalifikacji. Dotychczas nie wpłynął żaden wniosek o uznanie efektów uczenia się.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony

Jednostki dydaktyczne (przedmioty, moduły zajęć) w ramach planu studiów wyodrębniono prawidłowo. Są to typowe dla kierunku „leśnictwo” treści, takie jak: hodowla,

urządzanie, ochrona, użytkowanie i transport, siedliskoznawstwo, inżynieria, geodezja i kartografia, gospodarka łowiecka, dendrometria, nauka o produktywności, ekonomika. Sekwencję (następstwo) przedmiotów zaplanowano również prawidłowo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Prace dyplomowe mieszczą się w profilu badawczym pracowników Wydziału i korespondują z założoną specjalnością.

Wydział podejmuje działania związane z indywidualizacją procesu kształcenia i wsparciem studentów oraz rozwijaniem ich poczucia samodzielności i autonomiczności takie jak np.: wnioskowanie o realizację projektów do zewnętrznych źródeł finansowania związanych z kształceniem studentów; wspieranie studenckiego ruchu naukowego; zwiększenie zaangażowania studentów w realizację prac naukowo-badawczych; rozwój wymiany międzynarodowej studentów; promowanie pozanaukowych osiągnięć studentów. Działania te są realizowane.

Słabe strony

System oceny poziomu wiedzy nie budzi zastrzeżeń. Trudniej natomiast jednoznacznie zidentyfikować sposoby weryfikacji umiejętności, a szczególnie kompetencji społecznych, co jest bardziej wynikiem nieprawidłowości w dokumentowaniu procesu weryfikacji niż rzeczywistym braku metod weryfikowania wymienionych grup efektów kształcenia.

Udział w programie kształcenia przedmiotów wybieralnych jest niewielki (ok. 20%).

Wyraźnie brakuje jednak prac dyplomowych z zakresu: Gleboznawstwa leśnego, Hydrologii leśnej, Dendrometrii, Nauki o produktywności lasu, Maszynoznawstwa leśnego, Genetyki i selekcji drzew leśnych, Pozyskania drewna, Transportu drewna, Urządzania lasu, Inżynierii leśnej, nielicznie reprezentowane są prace z zakresu szkółkarstwa i cięć pielęgnacyjnych w hodowli lasu.

Dobre praktyki

Przygotowanie przez studenta sprawozdania z praktyk w formie opisu i oceny realnych problemów instytucji/przedsiębiorstwa, z jakimi zetknął się student podczas praktyki, pozwala nie tylko na ocenę nabycia umiejętności i wiedzy ale także na rozwój kompetencji społecznych. Dobrą praktyką należy określić zalecaną formę zaliczenia praktyki w postaci przedstawienia problemowego a nie tylko rozliczenia wykazu zadań realizowanych podczas praktyki.

Zalecenia

Zaleca się:

- korektę liczby punktów ECTS dla praktyk oraz kształcenia językowego;
- opracowanie programu praktyk w wersjach dostosowanych do profilu poszczególnych instytucji / przedsiębiorstw, który posiadałby właściwie określone zadania zawodowe, pozwalające na osiągnięcie efektów kształcenia i ich weryfikację;
- Usunięcie powtarzających się treści. Uzupełnienie treści z zakresu Hydrologii leśnej;
- doprecyzowanie często powtarzającej się (w większości sylabusów) metody weryfikacji efektu kształcenia - obserwacja pracy na zajęciach lub obserwacja pracy studentów podczas ćwiczeń laboratoryjnych, terenowych;

- w zasadach dyplomowania obowiązujących na Wydziale rozszerzyć charakter prac dyplomowych o wykorzystywane na kierunku, formy takie, jak np. inwentaryzacja ekspertyzy, monitoring.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Zamiejscowym Wydziale Leśnym w Hajnówce (ZWL) Politechniki Białostockiej (PB) zakres i procedury systemu zapewnienia jakości kształcenia (SZJK) reguluje Zarządzenie Rektora, a w tym przede wszystkim: nr 579 z dn. 6.12.2016 r. w sprawie wprowadzenia w życie SZJK w PB oraz Zarządzenie Nr 672 z dn. 6.07.2017r. w sprawie wprowadzenia w życie arkuszy ewaluacyjnych będących podstawą samooceny wydziałów oraz jednostek międzywydziałowych pod kątem zapewnienia jakości kształcenia w PB.

W ZWL system zapewniania jakości kształcenia nadzoruje Dziekan, wspierany przez Prodziekana ds. Studenckich i Dydaktyki oraz **Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia** (WKJK, Uchwała RW nr 3 z 27.10.2017r.), Wydziałową Komisję ds. Jakości Prac Dyplomowych (WKJPD, Uchwała RW nr 8 z 20.05.2016r.) oraz Wydziałową Komisję ds. Akredytacji Laboratoriów (WKAL, Uchwała RW nr 29/2018 z 22.06.2018r.).

ZO PKA zwraca uwagę, że w składzie WKJK nie ma przedstawiciela studentów, co pozostaje w sprzeczności z zapisami § 4 ust. 1 Załącznika do ww. Zarządzenia Rektora Nr 579 z dn. 6.12.2016r., zgodnie z którym: „w skład WKJK wchodzi przedstawiciele poszczególnych katedr/zakładów oraz przedstawiciel doktorantów i przedstawiciel studentów, wskazani odpowiednio przez wydziałowe organy Samorządu Doktorantów i Samorządu Studentów”. ZO PKA zaleca niezwłocznie dostosować skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia do zapisów ww. uczelnianych aktów prawnych.

Do zadań WKJK należy m.in. opiniowanie nowych oraz monitoring cykliczny programów kształcenia (m.in. pod kątem całkowitego nakładu pracy studenta, na podstawie wyników ankiet; ocena metodyki warunków i sposobów zaliczania przedmiotów oraz weryfikacji osiągania założonych efektów kształcenia); przedkładanie opinii i wniosków dotyczących jakości kształcenia na podstawie analizy opinii pracodawców i absolwentów; okresowe przeglądy i ocena prac dyplomowych (pod kątem spełnienia wymagań metodycznych, merytorycznych i poszanowania praw autorskich). Ważnym elementem monitorowania przez WKJK są także ankiety studenckie dot. oceny nauczycieli akademickich, których wyniki są publikowane na wydziałowej stronie internetowej i wykorzystywane do wprowadzania modyfikacji w programach nauczania i procedurach oceny nauczycieli akademickich.

Z informacji uzyskanych od władz Wydziału (także podczas spotkań w trakcie wizytacji) wynika, że w r. a. 2017/2018 nie można było wykorzystać w okresowej ocenie programu kształcenia wyników badań ankietowych studentów z uwagi na niski odsetek udzielonych odpowiedzi. Stąd też, zgodnie z rekomendacjami WKJK, przekazano koordynatorom wszystkich przedmiotów zalecenia, wskazujące na potrzebę systematycznego przeprowadzenia ankiet pod koniec semestru w jak największych, reprezentatywnych grupach studentów, z zachowaniem pełnej anonimowości i swobody wypowiedzi. Opinie wyrażone w

ankietach studenckich zostały natomiast wykorzystane w procedurach monitoringu ciągłego programów kształcenia, tj. na podstawie otrzymanych wyników ankiet studenckich przeprowadzane były rozmowy z pracownikami, co do których były zastrzeżenia m.in. odnośnie formy przygotowywanych materiałów do zajęć oraz treści prowadzonych i ćwiczeń. Należy zwrócić uwagę, na arkusz ewaluacyjny do samooceny Wydziału, w którym w sposób kompleksowy umożliwia ocenę przedmiotu, w aspekcie realizowanych treści kształcenia i ich aktualności oraz zalecanej literatury.

ZO PKA otrzymał także „Opinię Wydziałowej Rady Samorządu Studentów ZWL PB dot. programu kształcenia na kierunku „leśnictwo”, studia I st. o profilu praktycznym” (28.09.2017r.) - studenci uznali program za ciekawą ofertę kształcenia, której znaczną część stanowią przedmioty obieralne oraz duża ilość zajęć realizowanych w formie praktycznej, co spełnia ich oczekiwania i pozwala zapoznać się z oczekiwaniami przyszłych pracodawców.

Ze zbiorczych wyników badań karier zawodowych absolwentów, przekazanych Dziekanowi przez Biuro Karier PB wynika, że absolwenci kierunku „leśnictwo” nisko ocenili stopień osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie wykorzystania metod eksperymentalnych i matematyczno-statystycznych do opisu i analizy zjawisk zachodzących w lasach, co wskazuje na potrzebę przeanalizowania i ewentualnej modyfikacji metod osiągania i sposobów weryfikacji uzyskiwanych efektów na zajęciach dydaktycznych z przedmiotów z tego zakresu. W związku z tym od r. a. 2018/2019 w nowym planie studiów kierunku „leśnictwo” o profilu praktycznym zwiększono liczbę godzin przeznaczonych na zajęcia matematyczno-statystyczne oraz liczbę godzin zajęć laboratoryjnych i projektowych.

Zgodnie z protokołem z posiedzenia WKJPD w dn. 4.06.2018r. Komisja dokonała przeglądu 37 prac inżynierskich w ZWL z rocznika 2017/2018 i stwierdziła, że prace zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodycznym oraz poszanowania praw autorskich spełniają wymagania stawiane pracom dyplomowym w ZWL. Uznano, iż zdecydowana większość prac ma charakter badawczy i związana jest z realizacją eksperymentów terenowych, które są prowadzone w ścisłej współpracy z nadleśnictwami i innymi obszarami leśnymi (parki narodowe, krajobrazowe, Natura 2000) i mają duży aspekt aplikacyjny. Tylko w nielicznych przypadkach stwierdzono rozbieżność ocen promotorów i recenzentów, niemniej mieszczą się one w granicach dobrze pojętej dyskusji merytorycznej.

W tworzeniu i modernizowaniu planów studiów współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym ma duże znaczenie dla Wydziału. Zgodnie z Uchwałą nr 1 RW z dn. 17.12.2013r. została powołana **Rada Programowa**, której głównym zadaniem jest: proponując ocenę i aktywny udział w modyfikacji programów kształcenia pod kątem potrzeb rynku pracy, opiniowanie programu praktyk i staży, współpraca w zakresie realizowanych prac dyplomowych i inicjowanie wspólnych prac badawczych. Z informacji uzyskanych od władz Wydziału wynika, że spotkania zwoływane są w szczególnych przypadkach, natomiast członkowie Rady opiniują różne sprawy związane z działalnością ZWL, w tym akceptują zmiany w programach kształcenia. Na przykład konsultacje tego typu odbyły się ostatnio w trakcie przygotowywania programu kształcenia na kierunku „leśnictwo” – studia I st. o profilu praktycznym, którego realizacja rozpoczęła się w bieżącym semestrze (w czasie wizytacji ZO PKA otrzymał m.in. 8 takich opinii pracodawców z 2017r.), a także złożonego do PKA wniosku o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów II st. na kierunku „leśnictwo” o profilu praktycznym. Następnie pracodawcy otrzymali od ZWL informację zwrotną, które uwagi zostały wprowadzone (potwierdzone na spotkaniu ZO PKA z otoczeniem społeczno-gospodarczym).

Jednakże podczas wizytacji ZO PKA nie otrzymał od Władz Wydziału żadnego oficjalnego dokumentu, jak np. Uchwała RW, zatwierdzającego imienny skład Rady

Programowej, a jedynie wykaz osób, które zaproszono na posiedzenie w dn. 20.04.2018r. (31 osób potwierdziło obecność, a 18 nie potwierdziło). Nie wiadomo zatem, kto dokładnie wchodzi w jej skład. ZO PKA zaleca niezwłocznie Uchwałę RW zatwierdzić aktualnie obowiązujący imienny skład Rady Programowej ZWL oraz umieścić go w ww. zakładce wydziałowej strony internetowej.

Ponadto w ZWL kilku pracodawców realizuje zajęcia na kierunku „leśnictwo”, np.: przedmiot „Entomologia leśna” (osoba z Nadleśnictwa Bielsk w Bielsku Podlaskim), przedmiot „Surowce leśne w energetyce” (osoba z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku), „Dendrometria” (osoba z Instytutu Badawczego Leśnictwa Zakład Lasów Naturalnych w Białowieży).

3.2.

Wydziałowa strona internetowa zawiera publicznie dostępne informacje dot. działalności ZWL (w języku polskim, angielskim i rosyjskim), niezbędne dla kandydatów, studentów, pracowników oraz przedsiębiorstw i innych podmiotów współpracujących z Wydziałem. Menu główne strony obejmuje pozycje dot. oferty kształcenia, nauki i badań, współpracy oraz umiędzynarodowienia. Na odrębnych podstronach zamieszczone są informacje dot. kandydatów (m.in. informacje dot. rekrutacji), studentów (m.in.: Regulamin studiów PB; Rozkłady zajęć, Konsultacje, Praktyki i staże, Plany studiów, Opiekunowie dydaktyczni, Prace i egzaminy dyplomowe, Dział Spraw Studenckich i Dydaktyki, Materiały do zajęć, Tryb zaliczania semestru, Programy kształcenia - pracowników ZWL, nauki i badań, współpracy, kontaktu, ogólnouczeniowych jednostek PB, otoczenia regionalnego, umiędzynarodowienia, aktywności studentów po zajęciach oraz SZJK - (zawiera zakładki: Wydziałowe Komisje, Harmonogram zadań WKJK, Akredytacja kierunku studiów, Akredytacja laboratoriów i pracowni, Wyniki ankiet studenckich).

Na pierwszych zajęciach, w każdym semestrze, prowadzący zajęcia zobowiązani są do przedstawienia studentom wszelkich wymogów niezbędnych do zaliczenia przedmiotu, w szczególności programu przedmiotu prowadzonego w danej formie, zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, wykazu zalecanej literatury oraz omówienia sposobu oceniania i warunków zaliczenia zajęć, a także zasad usprawiedliwiania nieobecności na obowiązkowych zajęciach. Najpóźniej w drugim tygodniu zajęć dydaktycznych studenci są informowani o terminach i godzinach konsultacji. Sposoby oceniania i warunki zaliczenia zajęć z poszczególnych przedmiotów opisane są w USOS.

WKJK systematycznie monitoruje programy kształcenia. Zgodnie z obowiązującym harmonogramem zadań, w październiku br. przeprowadziła kontrolę dostępności i kompletności informacji dot. programu kształcenia na kierunku „leśnictwo” o profilu praktycznym, ponieważ program o tym profilu, po przeprowadzonych działaniach modernizacyjnych, realizowany jest po raz pierwszy w I semestrze w r. a. 2018/2019. WKJK stwierdziła, że: wszystkie informacje, zarówno aktualny plan studiów, jak i karty wszystkich przedmiotów realizowanych zgodnie z nowym programem w I semestrze są dostępne na stronie internetowej Wydziału, w zakładce Studenci/Organizacja toku studiów; efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji opisane są na kartach wszystkich przedmiotów prawidłowo; w USOS dostępne są aktualne karty 7 przedmiotów (z ogólnej liczby 11) realizowanych zgodnie z nowym programem kształcenia; w USOS brak kart w j. angielskim 6 przedmiotów. Opóźnienia w zamieszczeniu kart 4 przedmiotów wynikają z trwających procedur udzielania dostępu do uczelnianego systemu, uwzględniających nowe wymagania RODO. WKJK zarekomendowała zalecenie koordynatorom i prowadzącym przedmioty uzupełnienie w USOS kart przedmiotów w j. angielskim.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Interesariusze wewnętrzni (WKJK, WKJPD, WKAL, studenci, pracownicy) oraz zewnętrzni (Rada Programowa, pracodawcy, absolwenci) mają stworzone możliwości oraz uczestniczą w projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia, co jest mocną stroną funkcjonowania Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Zamiejscowym Wydziale Leśnym w Hajnówce Politechniki Białostockiej. Za słabą stronę SZJK na Wydziale ZO PKA uznaje brak przedstawiciela studentów w składzie WKJK (o takiej konieczności wspominają ww. uczelniane akty prawne) oraz brak oficjalnego dokumentu zatwierdzającego imienny skład Rady Programowej.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mają zapewniony dostęp do informacji (głównie w wersji elektronicznej) na temat programu kształcenia i realizacji procesu kształcenia, a przekazywane informacje są aktualne, zrozumiałe oraz zgodne z ich potrzebami. WKJK co semestr przeprowadza kontrolę dostępności i kompletności informacji w realizowanych programach kształcenia, w tym w szczególności po każdej zmianie programu kształcenia oraz kontrolę dostępności informacji o zasadach zaliczania i systemie oceniania przedmiotów.

Podsumowując, według ZO PKA obecnie funkcjonujący w ZWL PB SZJK w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia oraz publicznego dostępu do informacji jest skuteczny, ale wymaga on dalszego doskonalenia oraz wprowadzenia m.in. opisanych poniżej zaleceń ZO PKA.

Dobre praktyki

1. **Arkusze ewaluacyjny będący podstawą samooceny Wydziału pod kątem zapewnienia jakości kształcenia za dany r. a.** – zawiera informacje nt. okresowego przeglądu, analizy i oceny m.in.: dorobku pracowników tworzących obsadę kierunku, programów kształcenia, dostępności informacji, wykorzystania wniosków z analizy opinii studentów i absolwentów do monitoringu ciągłego programów kształcenia, efektów kształcenia dla praktyki zawodowej;
2. **Harmonogram zadań WKJK za dany r. a.** – zawiera m.in. informacje nt. konieczności sporządzania co semestralnych raportów WKJK (wraz z opisem działań zmierzających do uzupełnienia ewentualnych braków) z przeprowadzonych kontroli dostępności i kompletności informacji w programach kształcenia realizowanych po raz pierwszy (w tym po każdej zmianie programu kształcenia) oraz kontrolę dostępności informacji o zasadach zaliczania i systemie oceniania przedmiotów.

Zalecenia

ZO PKA zaleca:

- uzupełnić skład WKJK o przedstawiciela studentów;
- Uchwałą RW zatwierdzić aktualnie obowiązujący imienny skład Rady Programowej.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Kadra naukowa jest rozpatrywana zarówno w aspekcie wygaszanego profilu ogólnoakademickiego, jak i rozpoczętego w bieżącym roku akademickim profilu praktycznego.

Zajęcia na kierunku „leśnictwo” prowadzi łącznie 22 nauczycieli akademickich. Kadra ZWL w Hajnówce liczy 9 nauczycieli akademickich zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy na pełnym etacie, w tym 2 dr. hab. oraz 7 osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin i na drugim etacie, w tym 1 profesora i 2 doktorów habilitowanych. Nauczyciele akademicki są uznanymi specjalistami reprezentującymi zarówno dotychczasowy obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, jak i nauk przyrodniczych (1 osoba) i nauk społecznych (2 osoby) oraz dziedziny - nauk leśnych, rolniczych, biologicznych i ekonomicznych. Kadra realizująca program nauczania to zarówno naukowcy, zatrudnieni uprzednio na wyższej uczelni (PB), czy w instytucie naukowym (IBL, PAN), jak i utytułowani zawodowo doświadczeni praktycy z zakresu administracji, gospodarki rolnej i gospodarki leśnej, przygotowani do prowadzenia zajęć dydaktycznych i terenowych; 77% kadry stanowią nauczyciele posiadający doświadczenie praktyczne. Kompetencje praktyczne kadry kierunku zasługują na wyróżnienie, szczególnie w kontekście uruchomienia kierunku o profilu praktycznym z dniem 1 października 2018 r.

Stopnie i tytuły kadra zdobyła w następujących dziedzinach/dyscyplinach: nauki leśne/leśnictwo (9 osób), nauki rolnicze/technologia żywności (1), nauki biologiczne/biologia (2), nauki ekonomiczne/ekonomia (1), nauki fizyczne/fizyka (1), nauki ścisłe/matematyka (1), nauki techniczne/geodezja i kartografia (1), nauki medyczne, nauki o zdrowiu, nauki o kulturze fizycznej (1). Nauczyciele legitymujący się dorobkiem naukowym z zakresu leśnictwa (9 osób) w pełni realizują program i uzyskują zakładane efekty kształcenia.

Kadra zatrudniona w ZWL posiada odpowiedni dorobek naukowy zapewniający osiągnięcie przez studentów założonych efektów kształcenia. W ostatnich latach Wydział powiększył kadrę naukowo-dydaktyczną o kilku pracowników: 1 doktora habilitowanego nauk leśnych, 2 doktorów nauk leśnych oraz 1 doktora nauk biologicznych. Uzupełnili oni luki w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Dr nauk biologicznych posiada dorobek naukowy związany z botaniką, ochroną gatunkową roślin i GIS, co przedkłada się na prowadzone przez niego zajęcia. Dorobek naukowy doktora habilitowanego nauk leśnych. powiązany jest z hodowlą roślin, co również ma odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Jeden z doktorów nauk leśnych posiada dorobek naukowy związany z edukacją przyrodniczo-leśną, natomiast drugiego związany jest z ochroną lasu i przyrody. Zatem dorobek wszystkich wymienionych nowozatrudnionych nauczycieli jest powiązany z prowadzonymi przedmiotami. Poza nowo zatrudnionymi pracownikami na Wydziale zatrudnieni są jeszcze pracownicy naukowo-dydaktyczni specjalizujący się w badaniach dotyczących m.in. w ubocznych produktach leśnych, ubocznych produktów leśnych pochodzenia pszczelarskiego, metabolitów wtórnych drzew, metabolitów wtórnych grzybów, fitopatologii leśnej, hodowli oraz monitoringu stanu lasu, ochrony przyrody i turystyce leśnej, ochrony wód oraz ekonomii. Reprezentowane przez kadrę specjalności umożliwiają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów kształcenia.

Dorobek publikacyjny 22 pracowników (12 zgodnie z Raportem samooceny stanowiących minimum kadrowe oraz 10 spoza minimum) wykazany od 2010 r. (podano najwyżej po 10 prac) stanowią 202 prace, w tym 110 publikacji naukowych, z których 61 w czasopiśmie z tzw. Listy Filadelfijskiej posiadających IF sięgający 4,076, 49 prac w czasopiśmie spoza listy oraz 92 pozycje stanowiące autorstwo/współautorstwo w

monografiach lub ich rozdziałach oraz w wydawnictwach książkowych. Biorąc pod uwagę okres istnienia Wydziału oraz liczbę pracowników aktualnie zatrudnionych, to wykazany dorobek można uznać za znaczący i merytorycznie bardzo dobry.

Wiedza w zakresie leśnictwa i biologii oraz eksperckie kompetencje zawodowe i umiejętności dydaktyczne kadry umożliwiają pełną realizację podstawowego programu studiów I stopnia w zakresie gospodarowania na obszarach przyrodniczo cennych. Są one weryfikowane zarówno w ramach okresowej oceny pracownika, jak i hospitacji i wyników ankiet studenckich. Proporcja nauczycieli akademickich do ogólnej liczby studentów wynosi 1:8,7.

Ustawa o nauce (art. 73 p. 2) stanowi, że w przypadku profilu ogólnoakademickiego udział godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w jednostce, jako podstawowym miejscu pracy, powinna przekraczać 75%, natomiast na profilu praktycznym - 50%. Kierunek „leśnictwo” w ZWL w Hajnówce spełnia tylko to drugie kryterium, albowiem z analizowanych materiałów jednostki wynika, że udział godzin prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy na profilu praktycznym na studiach stacjonarnych (I semestr) wynosi 52%, na niestacjonarnych 69%, natomiast na profilu ogólnoakademickim stacjonarnym od 48 do 69% (zależnie od semestru), a na niestacjonarnym od 36 do 74%. Stan taki wymaga pilnej restrukturyzacji zatrudnienia, zwłaszcza że Politechnika Białostocka przewiduje daleko idącą reorganizację uczelni, co będzie miało wpływ na zatrudnienie i obciążenie dydaktyczne pracowników Wydziału. Powyższa uwaga wiąże się z wprowadzonymi od 01.10.2018 zmianami ustawowymi i nie wpływa na wysoką ocenę merytoryczną kadry - i nie dezawuuje wysokiej oceny merytorycznej kadry prowadzącej proces kształcenia. Jednocześnie Zespół PKA przyjmuje stanowisko władz Wydziału, zgodnie z którym decyzje kadrowe związane z rokiem akademickim 2018/2019 zostały podjęte zaraz po zakończeniu poprzedniego roku akademickiego, kiedy nie obowiązywała nowa Ustawa.

4.2.

Jak wynika z dostarczonych materiałów kadra ZWL w Hajnówce spełnia wymagania stawiane przed kierunkiem „leśnictwo”. Zajęcia programowe – wykłady, ćwiczenia, laboratoria, zajęcia terenowe, seminaria są realizowane przez kompetentnych dydaktyków z dużym doświadczeniem oraz przez specjalistów w danej dziedzinie legitymującymi się dorobkiem naukowym w dyscyplinie leśnictwo, a także przez uznanych menadżerów i specjalistów z zakresu administracji i leśnictwa. Przedmioty o charakterze ogólnoakademickim są realizowane przez pracowników Politechniki wyspecjalizowanych w danym zakresie merytorycznym. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych brana jest pod uwagę zgodność dorobku naukowego z dyscypliną. Obsada przedmiotów dobierana jest zgodnie z wykształceniem kierunkowym oraz aktualnie prowadzonymi badaniami. Przykładowo doktor habilitowany z dorobkiem z zakresu ubocznego użytkowania lasu prowadzi przedmioty: Uboczne użytkowanie lasu i Fotogrametria i komputerowa analiza obrazu; doktor z dorobkiem naukowym z zakresu GIS i botaniki prowadzi zajęcia z przedmiotów: Systemy informacji przestrzennej, Ekologia, Botanika leśna; doktor habilitowany o dorobku z zakresu hodowli roślin i lasu prowadzi przedmioty: Nasiennictwo i selekcja, Hodowla lasu.

Przeprowadzona hospitacja zajęć, zarówno wykładów jak i ćwiczeń, wykazała wysoki poziom naukowy prowadzonych zajęć, dbałość o interesujący dobór materiałów prezentacyjnych, nie nużący sposób prowadzenia zajęć oraz nawiązywanie dyskusji ze studentami. Duża frekwencja na wykładach świadczy o zainteresowaniu studentów prowadzonymi zajęciami. Część pracowników prowadzi zajęcia z kilku przedmiotów, co

mogłoby budzić obawy odnośnie do przygotowania merytorycznego prowadzących, jednak doświadczenie naukowe i zawodowe kadry, zwłaszcza dawnych absolwentów leśnictwa, jest rękojmią nie tylko szerokiego zakresu zainteresowań, jak i wiedzy pogłębionej codzienną praktyką.

4.3.

Kwalifikacje naukowe i zawodowe kadry są podnoszone zarówno w trakcie realizacji projektów badawczych, także o zasięgu międzynarodowym, jak i w ramach seminariów oraz konferencji organizowanych przez jednostkę. Na uwagę zasługuje wspieranie kadry, także finansowe, w celu podnoszenia kwalifikacji i udziału w wyjazdach stażowych, kursach i szkoleniach. Przykładami udziału w takich szkoleniach mogą być studia podyplomowe (Politechnika Warszawska), kurs podstaw GIS, staże dydaktyczne na Litwie, we Włoszech i w Rosji oraz w Polsce (LBG w Kostrzycy, SGGW). Świadectwem podnoszenia kompetencji naukowych i zawodowych kadry, stymulującym także poziom nauczania studentów, są kontakty międzynarodowe i udział w obecnych i planowanych wspólnych projektach badawczych. Kadra ZWL aktywnie uczestniczy w życiu trzech Kół naukowych, a także prowadzi zajęcia dla nauczycieli szkół leśnych (praca z rejestratorem leśniczego). Należy podkreślić dążenia do odmłodzenia kadry oraz do podnoszenia kwalifikacji naukowych - w ostatnim okresie dwie osoby otworzyły przewody doktorskie, a także trwają procedury o nadanie tytułu profesora dla kolejnych dwóch pracowników Wydziału.

Politykę kadrową na Wydziale wspierają procedury realizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która przeprowadzana corocznie ocenę kadry Wydziału. Ocena kadry Wydziału oparta jest o następujące kryteria:

- 1) jakość dorobku naukowego pracowników i jego powiązanie ze specyfiką prowadzonych przedmiotów;
- 2) doświadczenie naukowe, praktyczne i dydaktyczne kadry w zakresie poszczególnych przedmiotów, realizowanych w całym toku studiów (a nie tylko bieżącego semestru lub roku akademickiego);
- 3) ocena zajęć prowadzonych przez poszczególnych pracowników dokonywana przez studentów.

W wyniku oceny, na podstawie tych kryteriów, w odniesieniu do każdego nauczyciela akademickiego wskazywane są przedmioty z głównego obszaru specjalizacji oraz pozostałe przedmioty, które nauczyciel może prowadzić. Do głównych wniosków z przeprowadzanej corocznie oceny kadry Wydziału należy także wskazanie następujących grup przedmiotów nauczania:

- 1) przedmioty z odpowiednią obsadą, prowadzone przez nauczycieli z dużym dorobkiem i/lub doświadczeniem w ich zakresie, dla których przedmioty te stanowią główny obszar specjalizacji;
- 2) przedmioty, których obsada potencjalnie wymaga wzmocnienia
- 3) przedmioty, dla których obecnie brak odpowiedniej obsady.

W wyniku oceny kadry w bieżącym roku akademickim 88% przedmiotów nauczania zaliczonych zostało do grupy pierwszej. Wnioski z oceny kadry przekazywane są Dziekanowi i uczelnianej Sekcji ds. Jakości Kształcenia. Pozwalają one z wyprzedzeniem zdiagnozować obszary wymagające wzmocnienia kadrowego i są ważnym narzędziem kształtowania polityki kadrowej Wydziału.

W polityce kadrowej Wydziału bierze się także pod uwagę wyniki hospitacji i ankietowania. Jeśli ocena z hospitacji zajęć oraz wynik ankiet studenckich pokrywają się wówczas Dziekan przeprowadza rozmowę z nauczycielem akademickim wskazując ewentualne zastrzeżenia. Nauczyciel zobowiązany zostaje do wprowadzenia działań naprawczych w procesie kształcenia. Po upływie roku, nauczyciel zostaje poddany ponownej ocenie (hospitacja+ankiety) i analizie uzyskanych efektów. Jeśli poprawa nie następuje, nie zostaje przedłużona umowa o pracę.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Aktualny stan kadrowy Wydziału, jego dorobek oraz stale podnoszone kwalifikacje, duża determinacja w uzyskiwaniu jak najwyższego poziomu kształcenia oraz uzyskiwania zakładanych celów tego interesującego kierunku o profilu ogólnoakademickim wskazują na spełnianie w pełni kryterium 4.

Pomimo pewnych kłopotów kadrowych, będących efektem niedostatku pracowników zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy, jak i zamiejscowym charakterem funkcjonowania Wydziału w Hajnówce, stwierdza się stały wzrost aktywności naukowej i dydaktycznej kadry. Zapowiedź zmian organizacyjnych w Politechnice Białostockiej powinna pozytywnie wpłynąć na dalszy wzrost liczebny i kompetencyjny kadry w celu spełnienia ustawowego warunku art. 73 p.2. Wydział cieszy się znaczącą liczbą studentów, poparciem lokalnych władz samorządowych oraz administracji leśnej, a także dużym zainteresowaniem współpracą ze strony zagranicznych ośrodków naukowych - na co niewątpliwie ma wpływ lokalizacja ZWL w Puszczy Białowieskiej. Oddziałuje to mobilizująco na kadrę jednostki i stwarza dobre warunki do podnoszenia kwalifikacji naukowych i zawodowych. Aktywność kadry w nawiązywaniu kontaktów naukowych z zagranicą, liczne publikacje naukowe w wysoko punktowanych czasopismach, jak i dbałość o rozwój naukowy i kompetencje pracowników budzi uznanie. Liczba publikacji oraz monografii i pozycji książkowych, a także materiałów popularno-naukowych za okres ostatnich lat jest znacząca (łącznie ponad 200 pozycji).

Poza koniecznością zapewnienia odpowiedniego udziału kadry zatrudnionej w PB jako podstawowym miejscu pracy - nie stwierdza się słabych stron w rozwoju kadry i jej kompetencji.

Dobre praktyki

Realizacja zajęć z udziałem praktyków o dużej wiedzy i doświadczeniu zawodowym sprzyja realizacji przedmiotów o charakterze praktycznym. Pozwala to na zintegrowanie treści programowych z warunkami środowiska pracy w leśnictwie i znajduje wyraz w realizacji prac inżynierskich, przydatnych w praktyce gospodarczej.

Zalecenia

Zaleca się:

- podjęcie natychmiastowych działań w celu spełniania postanowień art. 73 p.2 ustawy.
- dalsze skuteczne ubieganie się o środki zewnętrzne, granty wspierające badania naukowe i rozwój naukowy kadry oraz umożliwiające finansowanie rozwoju specjalistycznej bazy dydaktycznej, w tym bazy dla zajęć terenowych,

- twórczą współpracę z innymi kierunkami leśnictwa w Polsce w celu realizacji wspólnych tematów badawczych, dalszego podnoszenia kwalifikacji kadry, co wpłynie na doskonalenie procesu dydaktycznego.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Według informacji upublicznionych na stronie internetowej Wydziału, przy Zamiejscowym Wydziale Leśnym Politechniki Białostockiej funkcjonuje Rada Programowa, powołana Uchwałą nr 1 w dniu 17.12.2013 roku przez Radę ZWL Politechniki Białostockiej, stanowiąca platformę współpracy między środowiskiem naukowo-dydaktycznym i gospodarczym. Do zadań Rady Programowej należą: ocena i aktywny udział w modyfikacji programów kształcenia pod kątem potrzeb rynku pracy, opracowanie programu praktyk i staży, współpraca w zakresie tematyki prac dyplomowych, inicjowanie wspólnych prac badawczych.

Podczas wizytacji okazano Zespołowi Wizytującemu 2 protokoły/sprawozdania z posiedzeń Rady Programowej odbytych w dniach 16.05.2014 roku oraz z dnia 20.04.2018 roku.

W spotkaniu Rady Programowej w dniu 16.05.2014 wzięli udział przedstawiciele samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw, szkół, nadleśnictw, przedstawiciel Związku Łowieckiego, przedstawiciel studentów oraz władze Wydziału. Z protokołu wynika, że podczas spotkania przedstawiciele Wydziału zaprezentowali kierunki badań naukowych oraz ofertę kształcenia, przedstawiając szczegółową analizę programu studiów na kierunku „leśnictwo”, z proponowanymi zmianami, uwzględniającymi zwiększenie liczby zajęć praktycznych. W toku dyskusji (opisanej w protokole), przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zgłosili propozycje dotyczące modernizacji programu na kierunku „leśnictwo” m.in. poprzez wprowadzenie nowych przedmiotów (np. *Nasiennictwo i szkółkarstwo, Ochrona krajobrazu*).

Z protokołu spotkania Rady Programowej w dniu 20.04.2018 roku nie wynika jednoznacznie, kto uczestniczył w spotkaniu, załączona lista osób zaproszonych obejmuje 31 osób, które zgodnie z adnotacją potwierdziły udział oraz 18 osób bez potwierdzonego udziału. Podczas spotkania omówiono projekty naukowowo - badawcze, zostały zaprezentowane prace badawcze z udziałem przemysłu, karty aplikacji oraz tematy badań zleconych. Dyskusja obejmowała propozycje zmian w programie studiów na kierunku „leśnictwo” ze szczególnym uwzględnieniem propozycji programu studiów II stopnia.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych od Dziekana Wydziału, ustalono, że na posiedzenie Rady Programowej odbyte w dniu 16.05.2014 roku, a także w dniu 20.04.2018 roku zaproszeni zostali wszyscy nadleśniczy oraz przedstawiciele instytucji zajmujących się gospodarką leśną, oraz przedstawiciele instytucji samorządowych. W dokumentacji brak wskazania członków Rady, brak powołań, dokumentów jednoznacznie stwierdzających skład Rady. Protokół wskazuje osoby, które wzięły udział w spotkaniu, które zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami domyślnie uznane zostały za członków Rady Programowej. Wybór Przewodniczącego Rady Programowej, zgodnie z informacjami z protokołu został dokonany dopiero na posiedzeniu w dniu 20.04.2018 roku.

Rada Programowa jest ciałem powołanym formalnie, jednak podczas spotkania z kadrą dydaktyczną oraz przedstawicielami instytucji i przedsiębiorstw podkreślono duże znaczenia kontaktów i spotkań nieformalnych, opartych na osobistych kontaktach i spotkaniach władz Wydziału, realizacji zajęć i praktyk dla studentów w nadleśnictwach oraz wymiernej pomocy

władz miasta Hajnówka w powiększaniu bazy dydaktycznej Wydziału o nowe budynki (podczas spotkania wskazano, na plany przekazania Wydziałowi budynku z przeznaczeniem na dom studencki).

Zgodnie z informacją przedstawioną przez Wydział w Raporcie samooceny, ZWL prowadzi szeroko rozumianą współpracę z otoczeniem społecznym, samorządowym i gospodarczym. W latach 2015-2018 zostało podpisanych 21 porozumień o współpracy z różnymi podmiotami zewnętrznymi: nadleśnictwami, samorządami i przedsiębiorstwami. Wynika to zarówno z zapotrzebowania na różnego rodzaju działania naukowo-aplikacyjne, które Wydział jako Jednostka prowadząca badania naukowe w zakresie leśnictwa może oferować, a z drugiej strony z wielkiego zapotrzebowania Wydziału na wsparcie przedstawicieli instytucji sektora leśnictwa w proponowaniu tematów badawczo-wdrożeniowych, tematów prac dyplomowych, organizacji praktyk, prowadzeniu zajęć w warunkach środowiska pracy. Większość pracowników Wydziału aktywnie włącza się w różnego rodzaju przedsięwzięcia związane z potrzebami regionu i funkcjonujących organizacji. Naukowcy z ZWL są widoczni w dyskusjach związanych z trudnymi sprawami, jak np. przyszłość Puszczy Białowieskiej. W 2018 r. ZWL wspólnie z Samorządem Hajnówki zorganizował konferencję naukowo-społeczną pt.: „*Przyszłość Regionu Puszczy Białowieskiej*”.

Potwierdzeniem zakresu współpracy Wydziału z instytucjami, przedsiębiorstwami i nadleśnictwami przy realizacji praktyk oraz zajęć przez praktyków są informacje uzyskane podczas spotkania zespołu wizytującego z nauczycielami akademickimi, ze studentami oraz z przedstawicielami firm i instytucji. W spotkaniu zespołu wizytującego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego wzięło udział 12 osób. Byli to przedstawiciele m.in.: Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, przedstawiciele nadleśnictw, Starosta Bielski, Burmistrz Hajnówki, przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych, Prezes Instytutu Kronenberga. Zebrani na spotkaniu przedstawili problemy związane z realizacją praktyk w instytucjach, które reprezentują odbywają się praktyki studentów oraz prowadzone są zajęcia (głównie w nadleśnictwach). Potwierdzono udział w spotkaniach Rady Programowej i podejmowane przez Wydział inicjatywy związane z przesyłaniem do zaopiniowania programów poszczególnych przedmiotów. Podano przykłady modyfikacji programu zgodnie z sugestiami nadleśnictw np. wprowadzenie przedmiotu *Prawo międzynarodowe*. Podczas spotkania z zespołem wizytującym uczestnicy reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze podkreślali duży udział Wydziału w organizacji konferencji i seminariów, we współpracy z innymi instytucjami badawczymi. Jako przykład podano: VII Forum Idei Miast Turystycznych 13.09.2018, V Międzynarodową Konferencję Naukową „*Turystyka na obszarach przyrodniczo cennych*”. Przedstawiciele nadleśnictw wskazali na realny wymiar współpracy z Wydziałem Zamiejscowym nie tylko przy realizacji praktyk i staży dla studentów, ale także w kształtowaniu polityki zatrudnienia absolwentów. Podkreślali fakt, że dla nadleśnictw jako potencjalnego pracodawcy istotny jest fakt, że studenci nabywają w trakcie studiów wiedzę o lokalnych lasach i gospodarce leśnej związanej z regionem. Przedstawiciele nadleśnictw uczestniczą w realizacji praktyk, wyznaczają opiekunów praktyk.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego podczas spotkania potwierdzili, że zmiana profilu studiów na kierunku „leśnictwo” z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny jest oczekiwanym i konsultowanym przez Wydział krokiem w kierunku potrzeb pracodawców. Podczas wizytacji okazano Zespołowi wizytującemu kilkanaście opinii akceptujących bez uwag program studiów na kierunku „leśnictwo” oraz obszerne uwagi i sugestie do programu skierowane przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych w Białymstoku.

Współpraca Wydziału z firmami i przedsiębiorstwami prowadzona jest, zgodnie z informacjami i planem zamieszczonymi na stronie internetowej Wydziału na podstawie formalnych umów podpisanych pomiędzy Uczelnią a szeregiem instytucji publicznych, samorządowych, uczelni i przedsiębiorstw. Wyrazem współpracy instytucjonalnej są najczęściej wspólnie organizowane przedsięwzięcia (konferencje, seminaria), wspólna realizacja projektów, organizacja staży naukowych, wykonywanie ekspertyz naukowych. Powyższe zadania Zamiejscowy Wydział Leśny realizuje między innymi z: Instytutem Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży, Instytutem Badawczym Leśnictwa z siedzibą w Sękocinie Starym, Instytutem Biochemii i Biofizyki Polskiej Akademii Nauk, Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Białymstoku, Instytutem Kronenberga, Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu i Starostwem Powiatowym w Hajnówce.

Efektem współpracy ZWL PB ze środowiskiem gospodarczym są zarówno podpisane umowy o współpracy (GRYFSKAND Sp. z o. o., RUNO Sp. z o.o.) jak i badania naukowe, m.in. wraz z IKEA Industry Poland S.A., Eko-Herba, WOJMAR Sp. z o. o. spółka komandytowa czy też NAFTAN Sp. z .o.o.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Poziom oddziaływania Wydziału Zamiejscowego oraz kierunku „leśnictwo” na otoczenie społeczno-gospodarcze w wymiarze regionalnym jest silny i widoczny. Silną stroną współpracy jest powiązanie kierunku z zajęciami terenowymi, praktykami w nadleśnictwach i konsultowaniem programu z potencjalnymi pracodawcami. Mocną stroną współpracy są kontakty Wydziału z jednostkami samorządu terytorialnego (burmistrz, starostwo), co wpływa pozytywnie na rozwój infrastruktury i pozycję Wydziału w kreowaniu polityki regionalnej. Słabą stroną są ograniczone możliwości zatrudniania absolwentów, uzależnione od polityki kadrowej zarządów lasów.

Dobre praktyki

Zalecenia

Zaleca się wprowadzenie np. uchwałą Rady Wydziału powołania składu Rady Programowej z określeniem jej członków i czasu trwania kadencji Rady. Formalne powołanie do składu Rady zwiększa odpowiedzialność członków za podejmowane decyzje i opinie, wprowadza systematyczność udziału w spotkaniach i wpływa na efektywność prac Rady.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce prowadzi szeroko zakrojone działania zarówno w zakresie współpracy zagranicznej, podnoszącej kwalifikacje merytoryczne i dydaktyczne wyjeżdżających pracowników (w okresie ostatnich 5 lat zorganizowano wiele krótkoterminowych wyjazdów i staży), ale także zachęcające studentów do podejmowania części studiów w uczelniach zagranicznych. W 12 wyjazdach w ramach Programu Erasmus+ na Litwę, do Hiszpanii, Portugalii, Włoch, Serbii wzięło udział 8 pracowników (niektóre osoby zrealizowały kilka zadań). Wyjazdy pracowników ZWL PB w ramach programu Erasmus+ (KA103 i KA107) mają zgodnie w zasadniczym celu mobilności Erasmus+:

- prowadzenie zajęć dydaktycznych dla studentów (I stp., II stp. oraz doktorantów) w uczelni przyjmującej (Mobility for Teaching)

- odbycie szkolenia w wybranym, specjalistycznym zakresie w uczelni przyjmującej (Mobility for Training)

Większość z 12 zrealizowanych wyjazdów były to wyjazdy Mobility for Teaching. Tematyka wykładów prowadzonych przez pracowników ZWL PB na uczelni zagranicznej obejmowała np.:

- „Nature conservation in Poland” dla doktorantów (Universit of Padova)
- „Medicinal mushroom of Bialowieza forest” (University of Houston-Downtown)
- “Modern extraction techniques in natural product analysis” (University of Novi Sad)
- “Quality of waters Leśna Prawa River in the context of protection of the Białowieza Forest” (University in Palermo)
- “Water quality protection in Poland” (Perm State University)
- “Alien invasive species of plants. Threats and control in sites of high natural values” (University in Palermo)
- “Abies alba Mill. in Bialowieza Forest”, “New berry forms Vaccinum Sp. in Europe” (Forestry and Environmental Engineering University of Applied Sciences in Kowno)
- “Problems unique natural object of Forestry of Białowieza Forest” (Vytautas Magnus University)

Mobilności z programu Erasmus+ dotyczą:

- a) mobilności Erasmus+ KA103 (wyjazdy pracowników/studentów do krajów UE)
- b) mobilności Erasmus+ KA107 (wcześniej Erasmus Country, wyjazdy pracowników/studentów do krajów poza UE) -

W ramach mobilności Erasmus Country wyjechały do Rosji 4 osoby.

Dodatkowym aspektem prowadzonej wymiany jest porozumienie o współpracy, które dotyczy aspektów ochrony przyrody a podpisane było w 2014 roku.

Umędzynarodowieniu procesu sprzyja zarówno sam obiekt leśny otaczający Hajnówkę – Puszcza Białowiecka – ściągający liczne ośrodki zagraniczne w celu prowadzenia badań, jak i lokalizacja kulturowo-społeczna. Wydział prowadzi aktywną wymianę nie tylko z wieloma placówkami leśnymi w Europie (Eberswalde, Mińsk, Perm, Petrozavodsk), ale także w Stanach Zjednoczonych A.P. (trzy ośrodki), Argentynie czy Kirgizji. Efekty realizacji programów z jednostkami naukowymi dotyczą:

Europa

- a) Stworzenie międzynarodowego zespołu badawczego zajmującego się wszechstronnym badaniem potencjału grzybów nadrzewnych (ZWL PB, Uniwersytet w Palermo, Uniwersytet w Nowym Sadzie)

- b) Wyjazd pracowników ZWL PB na IMMC9: IX International Congress of Medicinal Mushroom, Palermo, 24-27 września 2017

- c) Przygotowanie przez pracowników ZWL PB 2 wniosków w międzynarodowych konsorcjach w ramach Horyzontu 2020:

- Project SHADE (Shaping Agriculturally productive and Dynamic Ecosystems. Integration of closed environment agriculture and nutrient recycling technology into mixed farming and agroforestry systems.)

- Circular bio-based business models for rural communities

USA (mobilności wyjazdowe pracowników ZWL PB)

- a) Stworzenie zespołu badawczego, którego celem było napisanie oraz realizacja projektu (przyznanego przez NSF): IRES: U.S.-Poland Student Research Experience to Study Plant Species Interactions in Unique Ecosystem of Białowieza Forest.

b) Przygotowanie przez międzynarodowy zespół projektowy (ZWL PB/University of Houston-Downtown) planu projektu IRES (planowane złożenie wrzesień 2019). Argentyna (2 mobilności przyjazdowe w 2017 i 2018)

a) Stworzenie zespołu badawczego mającego na celu badania inwentaryzacyjne grzybów poliporoidalnych w Argentynie (planowana wizyta władz ZWL PB – marzec 2019). Kirgizja (1 mobilność przyjazdowa w 2017)

a) przybliżenie pracownikom i studentom ZWL PB problemów wynikających z ograniczenia „szaty leśnej” na terenie Kirgizji i problemami erozji gleby;

b) informacja odnośnie wykorzystania terenów leśnych w turystyce specjalistycznej;

c) przedstawienie informacji odnośnie organizacji studiów z zakresu leśnictwa na terenie Kirgizji (rządowe projekty dot. zwiększenia lesistości).

ZWL w Hajnówce organizuje coroczne Summer Schools (wspólnie z Niemcami, Białorusią i Rosją), jak i realizuje 3-letni grant badawczy z NSF USA. Wydział odwiedzają liczni pracownicy akademicki z zagranicy (11 osób), także jako visiting professor prowadzący seminaria. Efekty związane z wizytacją zagranicznych nauczycieli akademickich związane są z:

a) tworzeniem międzynarodowych zespołów badawczych oraz konsorcjów projektowych,

b) inicjowaniem, aplikowaniem a w przypadku uzyskania dofinansowania realizacją w projektów naukowo-badawczych, w tym również studenckich (wymienionych w pkt. i)

c) wyjazdami na konferencje przez pracowników ZWL PB do uczelni partnerskich w ramach Erasmus+

Na uwagę zasługuje skuteczne przygotowywanie w prestiżowych czasopismach wspólnych publikacji związanych z osobami wizytującymi. Jako przykłady można podać prace opublikowane w uznawanych czasopismach naukowych takich jak International Journal of Medicinal Mushroom, International Journal of Natural Products, International Journal of Biological Macromolecules, „Natural Product Research oraz Zootaxa.

Te działania Wydziału istotnie stymulują studentów do uzyskiwania nowych kompetencji, zarówno w zakresie językowym (prowadzone są zajęcia z 2 języków obcych), jak i w ubieganiu się o studia i staże zagraniczne, czy wyjazdy w ramach Kół Naukowych. Dla studentów prowadzone są zajęcia z języka rosyjskiego i angielskiego jako przedmiot do wyboru. Studenci po skończeniu lektoratu trwającego pięć semestrów oraz po zdaniu egzaminu uzyskują kompetencje językowe na poziomie B2 (średniozaawansowany). Student uzyskuje nowe umiejętności z zakresu płynnego porozumiewania się i wypowiadania się na tematy związane z leśnictwem oraz potrafi formułować wypowiedzi pisemne w szerokim zakresie tematów w tym związanych z obszarem nauk leśnych. Pracownicy ZWL prowadzą zajęcia w języku angielskim (lub rosyjskim) w ramach programu ERASMUS+ dla studentów z zagranicy wizytujących wydział. ZWL nie prowadzi zajęć regularnych w języku obcym. Istnieje pełna możliwość uczestnictwa studentów i nauczycieli w programie Erasmus+/Erasmus KA107, zwłaszcza że ZWL posiada 15 partnerów o specjalności ekologicznej i leśnej.

Podjęmowane przez ZWL działania zmierzają do uatrakcyjnienia oferty wymiany międzynarodowej, także poprzez udział w grantach. Konieczność znajomości języka obcego dla studentów jest potwierdzana odpowiednim egzaminem, co ułatwia ubieganie się o wyjazdy. Z wymiany skorzystało 4 studentów, w tym dwóch na praktykach zawodowych w Wlk. Brytanii, a główne powody dość nikłego zainteresowania, to przede wszystkim sprawy rodzinne (np. studenci niestacjonarni). Sami studenci potwierdzili, że jednostka kreuje warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia i są zachęceni do takiej aktywności, znają zasady i warunki programu. Mieli świadomość, że mogą odbywać część studiów w uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+. Wiedzieli, że na Wydziale

funkcjonuje koordynator, który prowadzi akcję promującą wyjazdy, a same informacje o rekrutacji umieszczane są na tablicach informacyjnych. Jednak stwierdzili, że nie są zainteresowani wyjazdami.

Program kształcenia na kierunku „leśnictwo” oferuje również przedmioty w j. angielskim lub rosyjskim. Lista 21 przedmiotów dostępna jest online dla wszystkich zainteresowanych studentów i jest umieszczona w międzynarodowym systemie ELAM. Z tego systemu studenci zagraniczni przyjeżdżający do ZWL PB wybierają przedmioty, na które uczęszczają w semestrze zimowym lub letnim.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Szeroko zakrojona aktywność Wydziału w zakresie współpracy międzynarodowej, wymiany osobowej, wyjazdów badawczych i wspólnych publikacji w prestiżowych czasopismach zasługuje na szczególne wyróżnienie. Jednak ograniczona aktywność studentów w zakresie ubiegania się o wyjazdy zagraniczne, mimo determinacji władz Uczelni i Wydziału w celu nawiązywania i realizowania aktywnej współpracy międzynarodowej, wymaga dalszej stymulacji. Możliwości te ułatwiają prowadzone kursy języków obcych w formie lektoratów, zapewniające uzyskanie poziomu B2 znajomości języka. Dodatkową atrakcją dla studentów może być zainicjowana współpraca z Uniwersytetem w Houston (USA) o wymianie studenckiej, czy podobna wymiana z Uniwersytetem Palermo we Włoszech.

Dobre praktyki

Realizacji zajęć dydaktycznych z naukowcami wizytującymi Wydział oraz bogata międzynarodowa oferta programowa i badawcza.

Zalecenia

Zaleca się rozszerzanie wymiany studenckiej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce jest dość młodą jednostką, znajdującą oparcie zarówno we własnej kadrze i zgromadzonych już własnych zasobach infrastrukturalnych, jednak dysponuje także odpowiednim zapleczem dydaktycznym i badawczym zapewnionym przez Politechnikę Białostocką, jak i infrastrukturą leśną oferowaną przez sąsiadujące nadleśnictwa Regionalnej Dyrekcji LP w Białymstoku. Stan taki ułatwia płynne przechodzenie z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny i realizację zajęć terenowych w praktyce gospodarstwa leśnego.

Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, to 4 sale wykładowe, 7 pracowni, realizujących zajęcia m.in. z genetyki, nasiennictwa, ekstrakcji nadkrytycznych czy chemii

środowiska, wyposażonych w odpowiedni do realizowanego przedmiotu sprzęt dydaktyczny i badawczy (np. spektrofotometr, termocykler, sekwenator, mikroskop skaningowy, chromatograf cieczowy, itd.), 9 specjalistycznych i ogólnych laboratoriów wraz z odpowiednim wyposażeniem służącym realizacji zajęć np. z fotogrametrii, entomologii, ubocznych produktów leśnych, pracownia komputerowa i sala seminaryjna posadowione w 3 budynkach w Hajnówce przy ul. Piłsudskiego (niezależnie od obiektów Politechniki w Białymstoku). Do dyspozycji jest biblioteka ZWL (niezależnie od biblioteki uczelni posiadającej największe zbiory w zakresie nauk technicznych w regionie) oraz hala sportowa wraz z pływalnią. Na uwagę zasługuje fakt nieodpłatnego użyczenia budynków (i ich remontowania) przez Gminę Miasta Hajnówka, co jest rezultatem podpisanych porozumień i doceniania przez gminę dydaktycznej i wychowawczej roli Wydziału w strukturze społecznej powiatu hajnowskiego. Kubatura powierzchni dostępnej dla studentów i pracowników Instytutu wynosi łącznie ponad 1200 m².

Sale dydaktyczne i pracownie są wyposażone w sprzęt komputerowy i rzutniki, a także w wymieniony poprzednio sprzęt odpowiedni do danej problematyki (badania wytrzymałościowe i obróbka drewna, chemia środowiska leśnego, mikroskopy, trofea, itp.). Pełny wykaz sprzętu laboratoriów i pracowni zawiera dobrze opracowany załącznik do Raportu samooceny. Poza standardowym i ogólnodostępnym wyposażeniem dydaktycznym i laboratoryjnym studenci dysponują pomieszczeniami i wyposażeniem Centrum Naukowo-Badawczego (corocznie akredytowane laboratoria: monitoringu, genetyczne, ubocznych produktów leśnych, fotodetekcji, entomologii). Jest zapewniony dostęp dla studentów z ograniczeniami ruchowymi (podjazdy, schodolazy) oraz indywidualna pomoc dla osób z innymi niepełnosprawnościami. ZWL ma łącznie do dyspozycji cztery sale wykładowe (64-90 miejsc), siedem sal ćwiczeniowych (36-46 miejsc), z których pięć na trwałe są wyposażone w projektor multimedialny, jedną salę seminaryjną (20 miejsc), cztery laboratoria wyposażone w specjalistyczny sprzęt dydaktyczny (12-16 miejsc) oraz jedną salę komputerową (15 miejsc). Jest to wyposażenie w zapewniające właściwą realizację programu kształcenia zarówno w zakresie zajęć audytoryjnych, laboratoryjnych oraz specjalistycznych. Wydział zapewnia również prawidłową realizację zajęć poprzez dostosowanie ilości osób w grupach laboratoryjnych i pracowniach specjalistycznych do liczby stanowisk. Jest to możliwe dzięki niewielkiemu procentowi wykorzystania sal dydaktycznych wynoszącego maksymalnie 46%. Dysponowanie sprzętem specjalistycznym w wytypowanych nadleśnictwach umożliwia realizację programów z zakresu leśnictwa praktycznego oraz specjalistycznych kursów w ramach programu operacyjnego POWER (2WORK).

Dodatkowo infrastruktura Wydziału wspierana jest bazą udostępnianą współpracy z Lasami Państwowymi przez Lasy Państwowe. W wyniku tej współpracy Studenci mają dostęp do nowoczesnego sprzętu technicznego wykorzystywanego w pracy leśnika, szczególnie podczas ćwiczeń terenowych i praktyk.

Na spotkaniu z ZO PKA studenci pozytywnie odnieśli się do bazy dydaktycznej Uczelni. Potwierdzili, że Wydział dysponuje nowoczesnymi urządzeniami, które umożliwiają realizację zajęć dydaktycznych i prac dyplomowych. Baza dydaktyczna jest zatem dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia, co umożliwia studentom w pełni osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Na terenie uczelni jest bezprzewodowy dostęp do Internetu. Jedynym mankamentem, na który wskazali studenci kierunku to brak miejsca, gdzie mogliby spędzić czas między zajęciami. Przyznano, że udogodnieniem byłoby wyposażenie Wydziału w stołówkę bądź maszyny z napojami.

Zarówno baza dydaktyczna, jak i naukowa spełnia wymagania przepisów BHP. Dwa razy w roku przeprowadzana jest akredytacja laboratoriów i pracowni specjalistycznych pod kątem bezpieczeństwa i higieny pracy przez wewnętrznego inspektora BHP Politechniki

Białostockiej. Raz w roku przeprowadzana jest również inspekcja prowadzona przez Powiatową Inspekcję Sanitarno-Epidemiologiczną w Hajnówce. Doraźnie (wg własnego harmonogramu) realizowane są kontrole Straży Pożarnej.

7.2.

Studenci oraz kadra naukowa w pełni dysponują zasobami Biblioteki PB i kilku czytelniami tematycznych wraz z nowoczesną infrastrukturą - dostępem do sprzętu i sieci komputerowej z katalogami i zbiorami z zakresów objętych programem kierunku. Łącznie czytelnia posiada 90 stanowisk komputerowych i 360 miejsc dla czytelników.

Studenci i pracownicy dysponują Internetem bezprzewodowym Eduroam oraz nowoczesnym sprzętem komputerowym w licznych licencjach software, np. Multiscan do analizy obrazu, Statistica, Arc Gis, Q Gis, SILP oraz AutoCad do projektowania 2D. Zamiejscowy Wydział Leśny w Hajnówce posiada 1 pracownię komputerową, wyposażoną w 16 komputerów klasy Intel Celeron. Pracownia podłączona jest do sieci Gigabit Ethernet oraz wyposażona jest w rzutnik multimedialny. Pracownia dostosowana jest do prowadzenia zajęć na programach specyficznych dla studiów inżynierskich - komputerowego wspomaganie projektowania i wytwarzania. Jakkolwiek Wydział nie prowadzi studiów on-line, jednak wspiera tok kształcenia e-learningiem i udostępnianiem materiałów uzupełniających, interaktywnych treści, filmów, czy konsultacji czatowych, grup dyskusyjnych na forach, itp. Zasoby biblioteczne ZWL (budynek A) obejmują ponad 5200 wydawnictw zwartych, 9 roczników wyd. ciągłych i 37 dokumentów elektronicznych. Studenci i pracownicy poprzez zasoby biblioteczne mają pełny dostęp do zasobów wirtualnej biblioteki, z takimi bazami, jak: EBSCOhost, IBUK Libra (wyd. PWN), SpringerLink (serwer wydawcy), Wiley Online, Web of Science, ISI Web of Science (na serwerze ICM), Knovel, NASBI, OECD iLibrary, Scopus, i inne.

Biblioteka posiada czasopisma i książki wydawnictw: Elsevier, Springer i Wiley zakupione w ramach licencji krajowej oraz otwarte zasoby polskie. Spośród leśnych czasopism oraz specjalistycznych związanych z kierunkiem, studenci i pracownicy ZWL mają dostęp do takich czasopism, jak: Ecohydrology, European Journal of Forest Research, Forest Ecology and Management, Forest Pathology, Forest Policy and Economics, Forest Products Journal, Forest Science, Forest Systems, Forestry, Forestry Chronicle, Forest, Journal of Ecology, Journal of Forest Economics, Journal of Forest Research, Journal of Forestry, Journal of Forestry Research, a także polskich z zakresu leśnictwa: Echa Leśne, Folia Forestalia Polonica. Seria A, Forestry, Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica, Las Polski, Leśne Prace Badawcze, Łowiec Polski, National Geographic Polska, Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody, Sylwan. Zasoby biblioteczne zapewniają dostęp do literatury zalecanej w sylabusach przedmiotów programu kierunku leśnictwo, choć zauważa się brak w przypadku niektórych tytułów odpowiedniej liczby egzemplarzy.

Wydziałowa Biblioteka wyposażona jest w stanowiska komputerowe w liczbie odpowiadającej potrzebom studentów, otwarta jest pięć dni w tygodniu a także w weekend podczas których odbywają się zjazdy studiów niestacjonarnych.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci zwrócili uwagę na kłopotliwy dla nich dostęp do zasobów Biblioteki Głównej Politechniki Białostockiej. Jeżeli potrzebują pozycji literatury znajdującej się w tej jednostce muszą jechać po nią sami. Nie ma możliwości ściągania materiałów do Wydziałowej biblioteki.

7.3.

Budynki Wydziału dzięki wielostronnej współpracy z gminą i miastem Hajnówka oraz pomocy finansowej projektów „Centrum Nowoczesnego Kształcenia PB” i „Centrum Naukowo-Badawcze”, przeszły stosowną modernizację lub zostały utworzone od podstaw. Uwagę zwracają nowe laboratoria, a także czyste łazienki, estetyczne stoły i krzesła, czy szafy na zbiory i sprzęt. Zapewnione jest nowoczesne oprzyrządowanie multimedialne. Zarówno infrastruktura dydaktyczna, jak i księgozbiory są na bieżąco uzupełniane (np. przez pracowników uczestniczących w konferencjach naukowych) lub nabywane, a sprzęt jest konserwowany. Zbiory biblioteczne są powiększane w sposób ciągły. W budżecie rocznym Wydziału jest stała pozycja na zakup literatury i czasopism branżowych. Zakupy dokonywane są na podstawie wniosków składanych przez pracowników. Wnioski o zakup literatury składają również studenci. Odbywa się to w ramach konsultacji z Samorządem Studentów, jak i przedstawicielami kół naukowych. Zbiory mają służyć zarówno do realizacji prac naukowo-badawczych, jak i do nauczania przedmiotów. Studenci ZWL PB wykorzystują specjalistyczną aparaturę naukową (bez ograniczeń) do realizacji badawczych prac dyplomowych (pod kierunkiem pracowników ZWL PB). Studenci zwrócili uwagę (zostało to zgłoszone przez członka rady Wydziału - przedstawiciela Samorządu Studentów ZWL PB) na niedogodność korzystania z księgozbioru Biblioteki Głównej w Białymstoku. Aktualnie przygotowywany jest proces reorganizacji uczelni i problem ten zostanie uwzględniony w tym procesie.

Studenci ZWL PB wykorzystują również aparaturę badawczą do prowadzenia badań własnych w ramach aktywności w kołach naukowych. Efektem powyższego jest m.in. nagroda MNiSW uzyskana w grudniu 2018 roku przez jednego studenta kierunku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Stan faktyczny infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych w pełni odpowiada potrzebom kierunku „leśnictwo”. Jest ona nowoczesna, dostosowana do potrzeb studentów i kadry. Materiały dydaktyczne, choć niekiedy w ograniczonej liczbie, zabezpieczają realizację programu, zgodnie z sylabusami. Kryterium 7 jest zatem w pełni spełnione.

Postęp w modernizacji laboratoriów i sal wykładowych, a także toalet i korytarzy budzi uznanie. Systematycznie wymieniany jest starszy sprzęt, stosownie do potrzeb i możliwości finansowych. Na podkreślenie zasługuje wzorowa współpraca z Lasami Państwowymi, wspierającymi własnym usprzętowieniem oraz zapleczem realizację programów merytorycznych Instytutu, zwłaszcza podczas ćwiczeń terenowych i praktyk. Słabszą stroną jest dostrzegany w całej nauce polskiej brak stabilności finansowania badań, dydaktyki i infrastruktury.

Dobre praktyki

Zalecenia

Zaleca się:

- zwiększanie zbiorów dydaktycznych stosownie do liczby studentów i tytułów wynikających z sylabusów.

- rozwiązanie problemu korzystania z zasobów Biblioteki Głównej PB przez studentów Zamiejscowego Wydziału Leśnego w Hajnówce
- zorganizowanie przez władze Wydziału miejsca spędzania przez studentów wolnego czasu pomiędzy zajęciami dydaktycznymi.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci poinformowali, iż w ich opinii system opieki, wsparcia i motywowania ze strony Uczelni działa poprawnie i jest oparty na zasadzie partnerstwa pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami. W tym kontekście wsparcie udzielane studentom w procesie uczenia się przez nauczycieli akademickich, w powiązaniu z rozwijaniem ich samodzielności i stymulowaniem do pełnienia aktywnej roli w tym procesie, należy ocenić pozytywnie.

Studenci wysoko ocenili system obsługi administracyjnej na Wydziale. Podkreślali, iż pracownicy są przygotowani merytorycznie do zajmowania swoich stanowisk, a godziny pracy poszczególnych jednostek administracyjnych dostosowane do potrzeb studentów. Wydział włączony jest do zintegrowanego systemu obsługi studenta Politechniki Białostockiej. To rozwiązanie ułatwia studentom naukę, zapewnia stały, szybki i łatwy kontakt z dziekanatem oraz dostęp do ważnych informacji.

Studenci są zadowoleni z funkcjonowania dziekanatu, w którym mogą uzyskać kompleksowe informacje na temat swojego toku studiów. Dziekanat jest otwarty od poniedziałku do piątku oraz w weekendy podczas zjazdów studiów niestacjonarnych. Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do formy studiów i harmonogramów zajęć. Dziekanat udziela wszystkich niezbędnych informacji dotyczących studiów również telefonicznie. Podczas spotkania z ZO PKA studenci kilkakrotnie wymienili pracownika dziekanatu jako osobę godną pochwały.

Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie ocenili działający na Uczelni system pomocy materialnej. Zgodnie uznali, że jest on narzędziem wsparcia finansowego w trakcie studiów oraz motywacji do osiągania jak najlepszych wyników. Studenci mogą ubiegać się o przyznanie stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia w nauce, stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. Szczegółowe zasady przyznawania pomocy materialnej określone są w Regulaminie pomocy materialnej dla studentów PB. Studenci poinformowali, że kryteria przyznania każdego z wyżej wymienionych świadczeń pomocy materialnej są im znane i zrozumiałe. Korzystają z tej pomocy zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i studenci studiów niestacjonarnych.

W ramach Uczelni działa Biuro Karier, które dysponuje ofertą skierowaną do studentów Uczelni, w tym też do studentów kierunku „leśnictwo”. Biuro pomaga w odbyciu praktyk i staży zawodowych, prowadzi bazę ofert pracy, świadczy doradztwo zawodowe, oferuje liczne szkolenia i warsztaty, organizuje szereg różnorodnych wydarzeń, w tym m.in. targi praktyk i staży oraz targi pracy. Biuro Karier przygotowało specjalnie dedykowany dla studentów

leśnictwa projekt z programu Power. Projekt 2work został bardzo dobrze oceniony przez studentów podczas spotkania z ZO PKA. 12 studentów będzie miało możliwość ukończenia certyfikowanych kursów o wysokich kosztach, które podnoszą ich kompetencje niezbędne na rynku pracy. W wyżej wymieniony projekt włączony jest także kurs języka angielskiego, którego znajomość ich zdaniem jest niezbędna w przyszłej pracy.

Za reprezentowanie studentów ocenianego kierunku odpowiedzialny jest samorząd studencki. Przedstawiciele samorządu poinformowali Zespół Oceniający PKA, że posiadają własną siedzibę, mają możliwość swobodnego działania, uczestniczą w pracach organów Wydziału (w tym także komisji stypendialnych), współdecydują o sprawach studenckich oraz otrzymują od Wydziału wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe na poziomie jaki ich satysfakcjonuje. Zgłoszonym utrudnieniem jest odległość od Uczelnianego Samorządu Studenckiego, aby brać aktywny udział w pracach tego organu muszą dojeżdżać do Białegostoku na własnych koszt.

Studenci ocenianego kierunku zainteresowania naukowe mogą realizować w trzech dedykowanych im kołach naukowych. Są to: Koło Naukowe Leśników, Koło Naukowe Gospodarowania Środowiska i Koło Naukowe Sylwan. Członkowie koła uczestniczą w badaniach naukowych, konferencjach naukowych i wizytach studyjnych oraz mają możliwość publikowania swoich prac naukowych. Koła otrzymują od władz Uczelni wsparcie finansowe i organizacyjne na poziomie jaki nie pozwala im na swobodny rozwój. Muszą sami pokrywać koszty uczestnictwa w konferencjach lub wyjazdach. Studenci, będący członkami kół, pozytywnie ocenili pracę opiekunów, którzy są zaangażowani w ich działalność. Pomagają i wspierają ich rozwój merytoryczny.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA poinformowali, że mogą w określonych przypadkach realizować studia w trybie indywidualnym. Indywidualizacja procesu kształcenia ma na celu umożliwienie studentom łączenie studiów na różnych kierunkach lub pracy zawodowej ze studiami czy ułatwienie studiowania osobom z niepełnosprawnościami. Szczegółowe warunki i zasady indywidualizacji procesu kształcenia określają odpowiednie przepisy Regulaminu Studiów.

Uczelnia posiada system adaptacji i wsparcia studentów z niepełnosprawnością. Przejawia się on m.in. w indywidualizacji procesu kształcenia, dodatkowych działaniach edukacyjnych. Dodatkowo studenci mogą otrzymać pomoc asystenta bądź wypożyczyć niezbędny im sprzęt. Osobami niepełnosprawnymi zajmuje się Uczelniany Pełnomocnik. Prowadzona jest kampania ulotkowa mówiąca o prawach studentów z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także informująca o pomocy jaką można otrzymać. Uczelnia dysponuje psychologiem, z którego pomocy mogą korzystać studenci Uczelni.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA postulowali uruchomienie studiów II stopnia na kierunku „leśnictwo”. W ich odczuciu pożądanym jest kontynuowanie nauki na tym samym kierunku i w tej samej uczelni.

8.2.

Jednostka zapewnia studentom dostęp do aktualnych informacji o formach opieki i wsparcia za pośrednictwem przejrzystej strony internetowej. Kluczowym aspektem w zakresie monitorowania oraz wspierania i doskonalenia systemu opieki oraz kadry kształcącej studentów jest możliwość wyrażenia przez studentów opinii na temat nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć w ramach elektronicznego systemu USOSweb. Ankietyzacja tego wątku odbywa się regularnie a wnioski publikowane są na stronie internetowej Jednostki. Ocena jakości kadry wspierającej proces kształcenia jest

dokonywana przez studentów. Wypełniają okresowe ankiety ewaluacyjne oraz przedstawiają uwagi za pośrednictwem starosty kierunkowego. Jednak studenci nie mają możliwości w formalny sposób odnieść się do kwestii jakości obsługi administracyjnej. Na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele samorządu studenckiego wskazali, iż zapoznawani są z wynikami ankietyzacji. Mają oni świadomość wpływu wyników ewaluacji na podejmowane działania. Wyniki przeprowadzonej oceny są publikowane na stronie internetowej. W opinii studentów ankiety i badania są skuteczne oraz brane pod uwagę przy weryfikacji jakości kształcenia na Uczelni. Władze uczelni zachęcają studentów do brania udziału w badaniu. W zeszłym roku akademickim ogłoszony został konkurs, w którym wydział z największą liczbą uzupełnionych ankiet miał możliwość wygrania 2000 zł. Laureatem tego konkursu został właśnie Zamiejscowy Wydział Leśnictwa.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział wdrożył mechanizmy opieki, wspierania i motywowania studentów w ich procesie kształcenia, zapewnia: dostępność nauczycieli akademickich poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi, możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, wysokiej jakości obsługę administracyjną, dobrze funkcjonujący system pomocy materialnej. Ponadto Jednostka stara się wspierać samorządność studencką i studencki ruch naukowy. Działania Uczelni z reguły uwzględniają zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów. Ważnym aspektem oceny wizytowanego kierunku jest opinia aktualnych studentów, którzy są zadowoleni z kształcenia i funkcjonowania na wizytowanym kierunku oraz ponownie zdecydowaliby się na podjęcie studiów na tym Wydziale. Duże znaczenie w tym aspekcie ma otwartość władz jednostki. Studenci wielokrotnie podkreślali sprawną komunikację z władzami i pracownikami Uczelni oraz ich kompetentną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Co więcej, dzięki uzyskiwaniu przez studentów kierunkowych efektów kształcenia sylwetka absolwenta umożliwia odnalezienie się na rynku pracy. Ocena jakości kadry wspierającej proces kształcenia jest dokonywana przez studentów, jednak studenci nie mają możliwości w formalny sposób odnieść się do kwestii jakości obsługi administracyjnej.

Dobre praktyki

Zalecenia

W ocenie jakości kadry wspierającej proces kształcenia uwzględnić ocenę jakości obsługi administracyjnej.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

PKA w 2018 r. po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Podczas poprzedniej akredytacji Prezydium PKA *Uchwałą Nr 442/ 2012 z dn. 11.10.2012 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „leśnictwo” wydało ocenę pozytywną.*

Zalecenia i uwagi z raportu ZO PKA z wizytacji w 2012 r.	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Brak systemu badania losów absolwentów oraz dostosowania	Badania losów absolwentów ZWL są prowadzone w ramach systemu realizowanego na Uczelni przez

efektów kształcenia do ich oczekiwań i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego.	Biuro Karier, którego pracownicy monitorują losy absolwentów wykorzystując wszystkie dostępne publiczne dane. Głównym ich źródłem jest ankieta, którą otrzymują absolwenci każdego wydziału. Co roku na podstawie analizy opinii absolwentów opracowywane są Raporty (dla Uczelni, dla wydziałów i dla kierunków). WKJK także sporządza Raport na ten temat, zawierający opinie i wnioski uzyskiwane w wyniku analizy ankiet absolwentów, stanowiące podstawę do modyfikacji metod dydaktycznych i weryfikacji efektów kształcenia.
Brak zaangażowania przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w kształtowanie struktury efektów kształcenia.	Przy ZWL powołana została Rada Programowa (RP). W jej skład weszli przedstawiciele samorządów lokalnych, administracji LP, PZŁ, biznesu i instytucji naukowych. Dotychczas odbyły się 2 walne zebrania Rady (20.04.2018 i 16.05.2014). Przewodniczącym Rady został wybrany Naczelnik Wydziału Zarządzania Ekosystemami w RDLP w Białymstoku. Spotkania zwoływane są w szczególnych przypadkach, natomiast pomiędzy spotkaniami członkowie Rady proszeni są o opiniowanie różnych spraw związanych z działalnością ZWL. Jednym z zadań RP jest opiniowanie i konsultowanie wszelkich zmian w programach kształcenia, w tym także w strukturze efektów kształcenia. Konsultacje takie odbyły się ostatnio w trakcie przygotowywania programu kształcenia na kierunku „leśnictwo” (I st.) o profilu praktycznym, którego realizacja rozpoczęła się w bieżącym semestrze. Opinie nt. programu studiów i efektów kształcenia zasięgano także u innych przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców-absolwentów Wydziału: BULiGL w Białymstoku, nadleśnictw, parków krajobrazowych.
Dla uzyskania wyższego poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji z zakresu szeroko rozumianego leśnictwa konieczne jest uzupełnienie kadry o osoby posiadające taki dorobek naukowy i zatrudnienie ich w pełnym wymiarze czasu pracy oraz podstawowym miejscu pracy.	Wydział podjął działania w tym zakresie. Prowadzona jest systematyczna polityka kadrowa mająca na celu pozyskanie pracowników o dorobku naukowym i doświadczeniu praktycznym w dziedzinie leśnictwa. Na ZWL, podobnie jak na całej PB, obowiązuje system oceny dorobku naukowego i dydaktyczno-organizacyjnego. Pracownicy, którzy nie osiągają zadawalających efektów nie uzyskują przedłużenia umowy o pracę. W efekcie tych działań w ocenianym okresie rozwiązano umowę o pracę z trzema pracownikami. Na ich miejsce zatrudnieni zostali nowi pracownicy, w pełnym wymiarze czasu, w PB jako podstawowym miejscu pracy, o bogatym dorobku naukowym i doświadczeniu.
Brak równowagi w odniesieniu do	W tym zakresie kadra ZWL wzbogaciła się o trzech

kompetencji kadry realizującej zajęcia w obszarze przedmiotów leśnych z zakresu prowadzenia działalności produkcyjnej w lasach.	pracowników z doświadczeniem praktycznym z zakresu działalności produkcyjnej.
Podstawowym mankamentem polityki kadrowej jest brak środków własnych na prowadzenie badań oraz brak finansowania zewnętrznego, czego odzwierciedleniem jest mała aktywność w zakresie zdobywania stopni naukowych umożliwiających prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku.	Wydział podjął działania w tym zakresie, dwukrotnie przeszedł procedurę kategoryzacji, uzyskał kategorię B i od 2014 posiada środki statutowe na badania naukowe. W latach 2017-2018 na ZWL realizowane były dodatkowo 2 projekty badawcze, 1 grant z NCN i 1 z Instytutu Innowacyjności i Technologii PB współfinansowany przez INFINI Sp. z o.o. W zakresie przedmiotów kierunkowych i specjalistycznych kadre ZWL stanowią wyłącznie pracownicy ze stopniem naukowym doktora lub doktora habilitowanego. Obecnie na Wydziale zatrudniony jest także jeden doktorant, który finalizuje przygotowanie rozprawy w 2019 r.
Infrastruktura dydaktyczna i naukowa - istotnym ograniczeniem jest mała liczba pracowni specjalistycznych.	Od roku 2012 infrastruktura naukowa i dydaktyczna na ZWL wzbogaciła się w sposób znaczący. Powstało Centrum Naukowo-Badawcze przy ZWL oraz Laboratorium Chemiczne i Laboratorium Mikroskopowe.
Nie są realizowane badania zamawiane, a istniejące granty posiadają tylko pracownicy zatrudnieni na pierwszym etapie w Instytucie Badawczym Leśnictwa.	W wyniku kategoryzacji w 2017 Wydział uzyskał pozytywną, wysoką ocenę. W „kryterium 1 – osiągnięcia naukowe i twórcze” przyznano 58,58 pkt., a w „kryterium 3 – praktyczne efekty działalności naukowej” uzyskał 7,82 pkt i jest to najwyższy wynik spośród wszystkich Wydziałów Leśnych w Polsce. Na wydziale w 2018 realizowane były dwa granty, jeden z NCN, a drugi w ramach Inkubatora Innowacyjności + na łączną sumę około 0,75 mln zł.
Wydział dopiero wdraża system umów sprzyjających międzynarodowej i krajowej mobilności studenckiej.	ZWL w minionym okresie podjął współpracę z zagranicznymi jednostkami partnerskim w ramach programu Erasmus+. Umowy dotyczące mobilności studenckiej zostały podpisane z 16 uczelniami z Belgii, Estonii, Hiszpanii, Litwy, Portugalii, Rumunii, Turcji i Włoch. Oprócz programu Erasmus+ studenci mają możliwość udziału w zagranicznych wyjazdach naukowo-dydaktycznych organizowanych w ramach wielostronnych porozumień partnerskich z uczelniami: Białoruskim Państwowym Uniwersytetem Technologicznym w Mińsku, Uniwersytetem Zrównoważonego Rozwoju w Eberswalde (Niemcy), Permskim Uniwersytetem Państwowym (Rosja) oraz parkami narodowymi za granicą. W latach 2012–2018 w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+

	brało udział 14 studentów ZWL. W szkołach letnich (Summer Academies) organizowanych w ramach porozumień z parkami narodowymi oraz uczelniami z Białorusi, Niemiec, Rosji i USA uczestniczyło w tym okresie kilkunastu studentów rocznie.
Mankamentem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) jest słabość w zakresie oceny jakości i doboru kadry do prowadzenia poszczególnych zadań.	Ocena jakości i doboru kadry dokonywana jest corocznie w ramach SZJK, z uwzględnieniem ilości i jakości publikacji naukowych oraz doświadczenia praktycznego kadry w zakresie prowadzonych przedmiotów. Wnioski z oceny uwzględniane są w doborze kadry, a także w ocenie indywidualnej pracowników, w nielicznych, skrajnych przypadkach skutkując nawet nieprzedłużaniem ich zatrudnienia. Sposobność dodatkowego przeglądu kadry pod kątem powiązania dorobku publikacyjnego i doświadczenia praktycznego pracowników z obsadą dydaktyczną przedmiotów stanowiły także uwagi PKA dotyczące wniosku o studia II st. na kierunku „leśnictwo”, przedstawione w trakcie minionego roku akademickiego. Zostały one wykorzystane nie tylko do usunięcia przyczyn zastrzeżeń zgłoszonych do obsady przedmiotów na projektowanych studiach II st., ale i do krytycznego przeglądu obsady kadrowej powiązanych przedmiotów prowadzonych na studiach I st.

Wnioski: Władze Uczelni i Wydziału podjęły skuteczne działania doskonalące w obszarach objętych zaleceniami z poprzedniej oceny PKA, przede wszystkim w zakresie: systemu badania losów absolwentów, zaangażowania przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w kształtowanie struktury efektów kształcenia, uzupełnienia kadry o osoby z odpowiednimi kompetencjami i dorobkiem, oceny jakości i doboru kadry do prowadzenia poszczególnych zadań, realizowania badań zamawianych, zwiększenia liczby pracowni specjalistycznych oraz nawiązania współpracy międzynarodowych.